

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστῶμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεὶς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς εὐάνθρωπον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατιμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει πᾶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην οἰουμένης μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 37ος

Ἐν Ἀθήναις, 2 Αὐγούστου 1930

Ἔτος 52ον.—Ἀριθ. 35

ΑΠΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΑΝΔΡΩΝ

Ο ΜΙΚΡΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Οἱ γονεῖς τοῦ Καρόλου πῆγαν στὸ Λονδίνο, ὅπου ὁ Τζὼν Δίκενς προσδοκοῦσε νὰ βρεῖ μιὰ θέσιν. Ὁ Κάρολος ἔμενε σ' ἐνὸς καθηγητῆ τοῦ, ποὺ λεγόταν Ζίλ, ἀλλὰ σὲ λίγο τὸν φώναξαν κι' αὐτὸν στὸ Λονδίνο. Ἦταν τότε 9 ὡς 10 χρόνων καὶ ταξίδεψε μοναχὸς τοῦ.

Ἀργότερα διηγήθηκε μιὰ ταξιδιωτικὴ σκηνή, ποὺ καθὼς φαίνεται εἶναι ἀπὸ τὸ ταξίδι τοῦ αὐτοῦ.

«Ἐχομε, γράφει, τέσσερα ἄλογα, κι' ἕνα ἀμαξάκι μ' ἕνα μεγάλο μαστίγιο, ποὺ διευθύνει μὲ μεγαλοπρέπεια, σὰ νὰ ἦταν στὸ ταίρκο, μὲ τὴ διαφορά ὅτι εἶναι καθιστὸς στ' ἄλογο ἀντὶ νὰ στέκει ὀρθίος. Οἱ τεράστιες μπόττες, ποὺ φοροῦν αὐτοὶ οἱ ἀμαξάδες, εἶναι πολλὰς φορὲς ἡλικίας ἐνὸς ἢ δυὸ αἰώνων καὶ τόσο δυσανάλογες στὸ πόδι τοῦς, ὥστε τὸ σπιροῦν καμμιά φορὰ ἀντιστοιχεῖ στὴ μέση τῆς γάμπας τοῦς.

«Ὁ ἀμαξᾶς βγαίνει ἀπὸ τὸ σταῦλο μὲ τὸ μαστίγιο στὸ χέρι καὶ τὰ παπούτσια τοῦ στὰ πόδια τοῦ. Ὅταν ἔρθει ἡ στιγμή νὰ ξεκινήσει

βάζει τὶς μπόττες στὰ δυὸ πλευρὰ τοῦ ἀλόγου, ἀνεβαίνει καί... χάνεται μέσα στὶς μπόττες, μὲ τὰ παπούτσια, μὲ ὅλα!

«Καλοκάθετα ἐκεῖ, τινάζει τὸ μαστίγιό του καὶ φωνάζει:

— Ἐμπρός!..

«Ξεκινοῦμε. Σὲ λίγο ἀρχίζει ὁ κυγᾶς τοῦ ἀμαξᾶ μὲ τ' ἄλογο. Φωνάζει, τὸ λέει Τοῦρκο, ληστή, κακοῦργο, καὶ δὲν ξέρω κι' ἐγὼ τί ἄλλο, καὶ τὸ χτυπᾷ στὸ κεφάλι σὰ νὰ ἦταν ξύλινο τὸ κακόμοιρο.

«Ταξιδεύουμε ἀπὸ τὸ πρῶτ'. Τὰ κουδουνάκια τῶν ἀλόγων στὸ τέλος μᾶς ἀ-

ποκομίζουν, ὅταν τὰ πρῶτα λιθόστρωτα τῶν δρόμων κάνουν τ' ἀμάξι νὰ τινάζεται καὶ μᾶς ξυπνοῦν. Στὸ βέλος τοῦ δρόμου φαίνεται ἡ πόλη.

«Τώρα, τ' ἀμάξι ἀρχίζει νὰ τρίζει διαβολεμένα. Κράκ, κράκ, κράκ! "Ε, ἔ, γρήγορα, ληστή, Τοῦρκο! "Ε, ἔ, ἔμπρός!..

«Τὸ μαστίγιο σκάζει, βροντοῦν οἱ ῥόδες, βροντᾷ ὁ δρόμος, παιδιὰ φωνάζουν ἀπέξω. Κράκ, κράκ, κράκ! "Εε! Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, θὰ μᾶς σπάσει τὰ κόκκαλα. Κράκ, κράκ, κράκ, κράκ!

«Ὁ κλέφτης πέφτει ἀπάνω σ' ἕνα πόλισμαν...» (Σελ. 402, στ. γ')

Στρίβουμε σ' ἕνα σταυροδρόμι καὶ περνᾶμε ἐν' αὐλάκι. Φοδερὸ τίναγμα! Παρὰ λίγο νὰ πέσουμε πάνω σὲ μιὰ βιτρίνα ἐνὸς μαγαζιοῦ ἀριστερᾷ, ὅστερα ξαφνικὰ γυρίζουμε δεξιὰ καὶ περνοῦμε κάτω ἀπὸ μιὰ πύλη. Τὸ μαστίγιο ἀκούγεται καὶ πάλι: Κλίχ, κλίχ! Τ' ἀμάξι μπλίνει στὴν αὐλὴ ἐνὸς ξενοδοχείου.

Πῶς νὰ περιγράψω κανεὶς καλύτερα ἕνα ταξίδι μὲ τὰ λεωφορεῖα τοῦ περασμένου καιροῦ;

Ἐπιτέλους, ὁ Κάρολος Δίκενς βρίσκεται σὲ μιὰ ἀπέραντη πόλιν, ὅπου ἀπειρες νέες ἐντυπώσεις θὰ τροφοδοτή-

σουν τὴ φαντασία τοῦ. Θὰ ἴδουμε τί ζωὴ πέρασε στὴ νέα αὐτὴ διαμονή τοῦ.

Στὴν ἀρχή, ἡ ζωὴ ἦταν πολὺ δύσκολη. Ὁ Κάρολος δὲν πῆγαινε σχολεῖο καὶ σχεδὸν τὸν εἶχαν ἀφίσει στὴν τύχη τοῦ. Γύριζε στὴν πόλιν, θαύμαζε τὶς γειτονιὲς τῆς, καὶ πολλὰς φορὲς χανόταν στοὺς μεγάλους καὶ μπερδεμένους δρόμους, πολὺ μακριὰ ἀπὸ τὴν πατρικὴ κατοικία. Τὴν ἐποχὴ αὐτὴ εἶχε καὶ μιὰ περιπέτεια, ποὺ τὴ διηγήθηκε ἀργότερα στὸ βιβλίο τοῦ «Ἀναμνήσεις ἐνὸς παιδιοῦ ποὺ χάθηκε».

«Ἦμουν μικρὸς, διηγεῖται στὸ βιβλίο τοῦ αὐτοῦ, μικρὸς καὶ στὰ χρόνια καὶ στὸ ἀνάστημα, ὅταν ἐχάθηκα στοὺς δρόμους τοῦ Λονδίνου. Ἕνας οἰκογενειακὸς μας φίλος μὲ πῆρε γιὰ νὰ μοῦ δείξει τὸ ἐξωτερικὸ τῆς ἐκκλησίας καὶ τῆς σημαίας, ποὺ κυμάτιζε στὸ καμπαναριὸ τῆς κατεβήκαμε στὴν ὁδὸ Στράνν γιὰ νὰ ἴδουμε τὸ περίφημο λιοντάρι, ποὺ βρισκόταν στὴν πύλιν τοῦ μεγάρου τοῦ δούκα τοῦ Νορθούμπερλαντ. Ἐνῶ κοίταξα μὲ θαυμασμὸ τὸ πέτρινο λιοντάρι, ἔχασα τὸν ὁδογὸ μου μέσα στὸν πολυκόσμο ἐκεῖνο δρόμο. Ὁ φόβος κι' ἡ λύπη μου ἦταν ἀπειρή. Ἐγὼ, ἕνα παιδάκι,

νὰ εἶμαι χαμένος μέσα στὸν ἄγνωστο ἐκεῖνο κόσμῳ!

«Μπῆκα σὲ μιὰ αὐλὴ, κάθησα σ' ἕνα σκαλοπάτι κι' ἀρχισα νὰ κλαίω καὶ νὰ συλλογιζομαι τὴ θλιθερή μου τύχη. Δὲ μοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ νοῦ νὰ ρωτήσω κανέναν γιὰ νὰ ξαναβρῶ τὸ δρόμο μου. Μάλιστα μοῦ φαίνεται ὅτι προτιμοῦσα νὰ μείνω περήφανα ἐκεῖ, νὰ εἶμαι «ἕνα παιδί ποὺ χάθηκε». Ἦμουν καὶ ρωμαντικός, μὴν τὸ ξεχνάτε.

«Ὅλη μου ἡ περιουσία ἦταν ἕνα σελίνι καὶ τέσσερις πέννες. Μὲ τὸ θησαυρὸ αὐτό, ἀποφάσισα νὰ ζητήσω τύχη.

— Όταν θα γίνω πλούσιος, σκέφθηκα, θα γυρίσω στο σπίτι μας μ' ένα άμαξι μ' έξη άλογα.

»Βγήκα από την αύλη, σά μικρός Δόν Κιχώτης, για νά βάλω σ' ενέργεια τὰ σχέδιά μου.

»Πήγα πρώτα-πρώτα νά ιδώ τὰ δυο κολοσιαία αγάλματα του Γκιλδχωλλ. Τί γίγαντες! Λογάριαζα ότι τὸ βάθρο τους θά ήταν ψηλὸ ὡς 40 πόδια.

»Κουρασμένος, κάθησα σὲ μιὰ γωνιά, κάτω ἀπὸ τὸν ἕνα γίγαντα, καὶ ἀποκοι-

κο γιὰ νὰ τὸ φάω. Ἐρρίξα ἕνα κομματάκι στὸ σκυλί κι' ἐκείνο τῶχαψε πρὶν πέσει στὴ γῆ, καὶ τὸ κατάπιε σὰ χάπι. Καὶ καθὼς ἔτρωγα ἐγὼ τάλλο, μὲ κοίταζε, περιμένοντας νέο μερδικό.

»Πῶς νὰ τὸν φωνάξω; σκέφθηκα. Ἄς τὸν πῶ «Καλότυχο», νὰ μοῦ φέρε καὶ γούρι.

»Ἐνῶ ἤμουν χαρούμενος πού τοῦ βρήκα τόσο ὠραῖο ὄνομα, ὁ Καλότυχος ἄρχισε νὰ γκρινιάζει πλάι μου, κάπως ἀπειλητικά. Τί ἤθελε λοιπὸν;

— Σῶπα, δὲν ντρέπεσαι! τοῦ εἶπα.

»Μὰ ἐκεῖνος μουρμούριζε πὶδ δυνατά, μὲ τὸ στόμα ἀνοιχτὸ καὶ τὸ μάτι ὅλο φωτιά. Στριφογύρισε μιὰ-δυο φορές, φοβερίζοντας πάντα μὲ τὰ μουρμουρητά του, καὶ ἔξαφνικὰ χύμηξε πάνω στὸ λουκάνικο, μοῦ τ' ἄρπαξε καὶ τὸ βάλε στὰ πόδια.

Ἄλοῖμονο! Οὐτὲ τὸν ξαναεἶδα πιά τὸν πιστό

μου Καλότυχο!

»Περισσότερο λυπήθηκα γιὰ τὴν ἀχαριστία του παρὰ γιὰ τὸ χάσιμο τοῦ λουκάνικου. Ἐφαγα ξερὸ τὸ ψωμί μου καὶ βγήκα ἀπὸ τὸ Γκιλδχωλλ. Ἀπάντησα μιὰ γαλατοῦ, ἀγόρασα μιὰ πεντάρα γάλα καὶ συμπλήρωσα τὸ φαγητό μου. Περιπλανήθηκα στὴν πόλη ὅλη τὴν ἡμέρα. ἀπὸ συνοικία σὲ συνοικία, ἀπὸ δρόμο σὲ δρόμο κι' ἀπὸ σοκάκι σὲ σοκάκι.

»Στὴν κατοικία τοῦ λόρδου δήμαρχου ἐτοίμαζαν μεγάλο τραπέζι. Ὅταν κοίταξα ἀπὸ τὸ καγκελωτὸ παράθυρο τοῦ μαγειριοῦ κι' εἶδα τοὺς μαγείρους μπουστὰ στὰ φουρνέλλα τους μὲ τοὺς κατάσπρους σκούφους, ἡ καρδιά μου χτύπησε ἀπὸ τὴν κρυφὴ ἐλπίδα ὅτι ὁ λόρδος δήμαρχος ἦ ἡ λαῖδη δημαρχίνα ἦ καμμιά ἀπὸ τίς μικρὲς πριγκίπισσες τίς κόρες τους, θὰ μ' ἔδλεπαν ἀπὸ κανένα παράθυρο τοῦ πρώτου πατώματος καὶ θάστελναν κανέναν ὑπηρέτη μὲ τὴν λιβρέα, νὰ μὲ προσκαλέσουν. Τίποτ' ἀπ' αὐτά!

(Ἀκολουθεῖ)

ΡΗΤΑ

92.

Ὅλοις ψέματά ἀγαδιάσει ἢ κι' ἐπιτήδες σωπάσει ἔνοχο νὰ υπερασπίσῃ, ἢ προσπαθεῖα του μοιάζει σὰν κι' ἐκείνου πού κοιτάζει τῆς Ἀλήθειας φῶς νὰ σβύσῃ.

CHEF

ΓΕΛΑ, ΠΑΛΙΑΤΣΟ!

ΔΙΗΓΗΜΑ

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγ. καὶ τέλος —

Καὶ γελώντας μὲ τὸ μακιγιάρισμα τοῦ πατέρα του:

— ὦ, μπαμπούλη! Τί ἰστέιος πού εἶσαι! Γιατί ἦρθες ἔτσι; Τόσο ἀνησυχούσες, πού δὲν κάθησες ν' ἀλλάξεις καὶ νὰ ξεπλυθεῖς;

— Καλὲ ὄχι, χρυσέ μου! ἀποκρίθηκε αὐτός, μ' ἀληθινὸ σπαραγμὸ στὴν καρδιά του. Ἦρθα ἔτσι γιὰ νὰ σὲ διασκεδάσω! Φαίνεται πῶς κατάφερα σήμερα μιὰ φάτσα, ἀριστογύρημα! Ἐκαμα τὰ παιδιὰ τῶν ἄλλων νὰ γελάσουνε, κι' ἦρθα νὰ σὲ κάμω καὶ σένα νὰ γελάσεις, χρυσούλη!

Ἡ ἀπάντησή, φαίνεται, εὐχαρίστησε τὸ μικρὸν ἄρρωστο.

— Κάμε μου ἀστεῖα, μπαμπούλη... εἶπε.

— Τώρα, τώρα!

Κι' ἐκεῖ πού ἡ γυναίκα του, συντριμμένη ἀπὸ τὴ λύπη, κρατοῦσε μόλις τὰ δάκρυα, ἐκεῖ πού οἱ παπούδες, ἀπελπισμένοι πού δὲ μπορούσαν νὰ βοηθήσουν σὲ τίποτα, ἔφαχναν νὰ βροῦν, χωρὶς νὰ τὰ βρίσκουν, λόγια παρηγοριάς, ὁ Μπουλῶτος, μὲ τὸν πόνο στὴν ψυχὴ καὶ τὸ χαμογέλιο στὰ χεῖλη, ἄρχισε ν' ἀπαγγέλλει ἕνα λογιόριο ἀλλόκοτο, ξεκαρδιστικό, μὰ καὶ σπαραχτικό.

— Κυρίες καὶ κύριοι! Ἐγὼ, ὁ κόμης Ἀλφόνσος ντ' Ἀρβιλιέ, ὁ ἐπιλεγόμενος Μπουλῶτος, ὁ ἐδῶ παρών, θὰ σᾶς ἀποδείξω, χωρὶς νὰ μορεῖτε νὰ μοῦ φέρετε ἀντίρρηση, ὅτι γιὰ νὰ βγάλει κανεὶς καὶ νὰ ξαναβάλει τὸ καπέλο του, δὲν εἶναι ἀνάγκη νᾶχει χέρια!..

Σταύρωσε τὰ χέρια του, ἀργοκουνήθηκε μιὰ στιγμὴ μπρὸς καὶ πίσω, κι' ἔξαφνα μ' ἕν' ἀπότομο τίναγμα τοῦ κεφαλοῦ, πέταξε τὸ καπέλλο του στὸν ἀέρα καὶ τὸ κατάφερε νὰ ξαναπέσει σὲ ἰσορροπία πάνω στὴ μύτη του. Ὅσο ἄρχισε νὰ περπατεῖ, καὶ τὸ καπέλλο, λές κι' ἦταν καρφωμένο ἐκεῖ στὴν ἀκρὴ τῆς μύτης του, ἄρχισε νὰ κουνιέται μόνο δεξιὰ κι' ἀριστερά, χωρὶς νὰ πέφτει.

— Δέστε, κυρίες καὶ κύριοι, πόσο εἶναι κομψὸ κι' εὐκολὸ τὸ νὰ χαιρετᾶτε κανεὶς μ' αὐτὸ τὸν τρόπο! Καὶ μὴ νομίζετε πῶς αὐτὸ εἶναι δύσκολο ἢ εἰν' ἀνάγκη νᾶσαι ἀνθρωπος τοῦ τοῖρου γιὰ νὰ τὸ καταφέρετε; Ὅχι! Σᾶς βεβαιώνω πῶς ὁ κάθε ἡλίθιος μπορεῖ νὰ τὸ κάμει μιὰ χαρά. Ποὶς θέλει νὰ δοκιμάσει ἀπὸ τὴν ἀξιότιμη ὁμήγυρη; Κανείς; Καλά. Θὰ ξαναφορέσω λοιπὸν τὸ καπέλλο μου, γιατί δὲν τὸ βρίσκω καθόλου ἀξιόπρεπο νὰ μένω τόσο ὥρα μὲ τὸ καπέλλο... στὴ μύτη, μπρὸς ἀπ' ἀνθρώπους τόσο τεμπέληδες καὶ τόσο φοβιστάρηδες, σὰν καὶ σᾶς!

Ἄλλη μιὰ φορά ξανατίναξε τὸ ψηλὸ του καπέλλο, κι' αὐτὸ, ἀφοῦ στριφογύρισε πολλὲς φορές στὸν ἀέρα, ξανάπεσε κανονικώτατα στὸ κεφάλι του.

— Μπράβο, μπαμπούλη! ἔκαμε ὁ Ρομπέρτος.

— Τώρα, κυρίες καὶ κύριοι, ἐπιτρέψτε μου νὰ σᾶς μάθω μὲ τί χαριτωμένο τρόπο νὰ καθόσαστε ὅταν πηγαίνετε στὸν κόσμο... Νά! Ἄς υποθέσουμε πῶς ὁ ἀξιότιμος ὑπηρέτης τῆς κυρίας δούκισσας ντὲ Μπατιφόλλ ἔρχεται καὶ μοῦ ἀνοίγει διὰπλάτη τὴν πόρτα τοῦ τόσο κλειστοῦ σαλονιοῦ τῆς. Ἀναγγέλλει: ὁ κ. Ἀλφόνσος ντ' Ἀρβιλιέ, γνωστὸς μὲ τὸ καλλιτεχνικὸ ψευδώνυμο Μπουλῶτος! Ἐγὼ, ὅλος σεβασμὸς, ὑποκλίνομαι μπρὸς στὴν εὐγενικὰ κυρία, πού μ' ἕνα κίνημα γιομάτο ὁμορφιά καὶ χάρι, μὲ παρακαλεῖ νὰ καθήσω σὲ μιὰ βαθιὰ πολυθρόνα ἀναπαυτική. Καὶ νὰ τί κάνω γιὰ νὰ τὴν εὐχαριστήσω...

Ἀκούμπησε μὲ τὰ δυο χέρια στὴν πλάτη μιᾶς πολυθρόνας, ἔσκυψε τὸ κεφάλι, ἔμεινε μιὰ στιγμὴ μὲ τὰ πόδια ψηλά, ὕστερα τὰ χαμήλωσε πρὸς τὸ ἄλλο μέρος, κι' εὐκίνητα, χωρὶς τὴν παραμικρὴ, λές, προσπάθεια, ξανάπεσε καθιστός.

— Μπράβο, ξανάπε μὲ κάποιο κόπο τώρα ὁ μικρός.

Ὁ πατέρας του τὸν κοίταξε μὲ λαχτάρα...

— Κι' ἄλλα παιγνίδια, μπαμπούλη... ξαναψιθύρισε.

Ὁ παλιός, ξαναβουτήχτηκε στὴν φεύτικη εὐθυμία του πού τὸν ἐπινγε σὰ χαλκὰς σιδερένιος.

— Ἄν ἔχετε τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ τὸ ἐπιτρέψετε, φώναξε, — κι' ἡ φωνὴ του ἦταν βραχνὴ ἀπὸ τὸν πόνο καὶ σὰ στραγγαλισμένη ἀπὸ τὴ μεγάλη τὴν προσπάθεια νὰ μὴν προδοθεῖ, — θὰ σᾶς μάθω τώρα πῶς νὰ διασκεδάσετε τὰ πρόσωπα πού πάτε νὰ ἐπισκεφθῆτε, ὅταν ἡ ὁμιλία καταντάει βαρετὴ.

Ἄρπαξε τρία μικρὰ βαζάκια πού ἦτανε πάνω στὸ τζάκι, κι' ἄρχισε νὰ τὰ παίζει, πετώντας τα καὶ ξαναπιάνοντας τα μὲ μιὰν ἀφάνταστη ἐπιδεξιότητα, εὐκολία καὶ γρηγοράδα κι' ἕναν ἄξιοθαύμαστο ρυθμό.

— Γιὰ νᾶμαι εἰλικρινής, πρέπει νὰ σᾶς πῶ πῶς αὐτὸ τὸ παιγνίδι θέλει κάποια πρόσοχὴ περισσότερη. Ὅλοι ξέρουμε πόσο εὐκολὰ σπάνε αὐτὰ τὰ πραιμάκια... Ἀλλὰ μὲ λίγη ἐξάσκηση ὁ καθένας τὰ καταφέρνει σὰν κι' ἐμένα, κι' ὕστερ' ἀπὸ τὸ τελευταῖο τοῦτο πέταγμα, πού λές καὶ θὰ συντριπτοῦνε στὸ πάτωμα ἢ στοὺς τοίχους, τὰ ξαναπιθώνει στὴ θέση τους, ἀπείραχτα...

Ὁ Ρομπέρτος, μὲ τὴν ὑπόκληση πεδύκαμε ὁ πατέρας του τελειώνοντας τὸ παιγνίδι, γέλασε κι' ἔκαμε νὰ χειρο-

κροτήσῃ... Μὰ δὲ μπόρεσε... Τὰ χέρια του ξανάπεσαν πάνω στὰ σεντόνια, σὰ νᾶχανε βαρύνει ἀβάσταχτα, κι' ἔμειναν ἀκίνητα, κερένια, παγωμένα... Τὸ κεφάλι του ἔγειρε... Τὰ μάτια του, χάνοντας τὴν ἐκφρασὴ τους, ἔγιναν ἀ-

πλανα, σὰ γυαλένια, καὶ λίγος κόκκινος ἀφρὸς ἀνέβηκε στὴν ἀκρὴ ἀπὸ τὰ χεῖλη του...

Καὶ τότες ὁ παλιός μπόρεσε νὰ κλάψῃ...

(Διακοπὴ)

ΝΑΖΟΣ ΔΕΥΤΕΡΤΗΣ

Τ' ΑΡΚΟΥΔΑΚΙΑ ΠΡΟΣΚΟΠΟΙ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

ΙΖ'.

Τὸν παλιὸ καιρὸ, κάποιοι ἀνθρώποι εὐγενικοὶ καὶ γενναῖοι, πού τοὺς ἔλεγαν ἱππότες, τριγύριζαν τὸν κόσμο γυρεύοντας τὴν εὐκαιρία νὰ κάμουν, μὲ κίνδυνο τῆς ζωῆς τους, καμμιὰ καλὴ πράξη: νὰ βοηθήσουν κανένα ἀδύνατο πού τὸν τυραννοῦσε κανένας δυνατός: νὰ ἐλευθερώσουν κανέναν αἰχμάλωτο ἀπὸ τὰ χέρια τῶν ἐχθρῶν του: νὰ γλυτώσουν κανέναν ἀθῶο πού τὸν πήγαιναν ἄδικο στὴ φυλακὴ, καὶ καθεξῆς. Γι' αὐτὸ καὶ σήμερα, τοὺς καλοὺς καὶ γενναίους, πού υπερασπίζονται τοὺς ἀδύνατους, τοὺς λένε ἱππότες, καὶ κάθε τέτοια καλὴ πράξη τὴ λένε ἱπποτική.

Ἔτσι λοιπὸν κι' οἱ μικροὶ μας Πρόσκοποι, τᾶρκουδάκια, τριγύριζαν τώρα

ἐδῶ κι' ἐκεῖ σὰν ἱππότες, ἔτοιμοι νὰ υπερασπιστοῦν, νὰ βοηθήσουν, νὰ σώσουν, ὅποιον εἶχε ἀνάγκη κι' ὅποιον κινδύνευε. Ἦθελαν νὰ δείξουν πῶς ἔχουν ἱπποτικὰ αἰσθήματα καὶ πῶς ἤξεραν νὰ ριψοκινδυνεύουν καὶ τὴ ζωὴ τους γιὰ νὰ κάμουν ἕνα καλὸ, ὅπως τοὺς εἶχαν διδάξει οἱ ἀρχηγοὶ τους.

Εἶδαμε μὲ τὸν τρόπο ἕκαστον τὸ πρῶτο. Ἐκείνη τὴν κακομοίρα τὴν κυρὰ Ποθούλα πρῶτα τὴν ἐπινέαν κι' ἔπειτα τὴν ἔσωσαν. Ἀλλὰ δὲν βρέθησαν στὴν ἀνάγκη νὰ κάμουν τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὴ δεσποινίδα Δωροθέα Μυταράκου. Αὐτὴ τὴ βόθησαν φυσικὰ κι' ἀβίαστα. Καὶ νὰ πῶς:

Τὴν εἶδαν ἀπὸ μακριὰ πού περνοῦσε, μ' ἕνα καλάθι αὐγὰ, πού τᾶγόρασε ἀπὸ ἕνα χτήμα καὶ τὰ πήγαινε σὴ μητέρα τῆς. Γιὰ νὰ μὴν κάμῃ ὅλο τὸ γύρο, θέλησε νὰ πηδήσῃ τὸ φράχτη πού χώριζε τὸ χτήμα ἀπὸ τὸ δημόσιο δρόμο. Ὡ, ἦσαν συνηθισμένη ἡ δεσποινὶς Δωροθέα νὰ πηδᾷ φράχτες χωρὶς καμμιὰ βοήθεια καὶ χωρὶς ποτὲ νὰ πᾶθῃ τὸ παραμικρό. Οἱ Πρόσκοποι ὅμως πού τὴν εἶδαν — καὶ πάντα μὲ τὴν ἰδέα κάποιον νὰ σώσουν — φαντάστηκαν ἀμέσως πῶς ἡ δεσποινὶς Δωροθέα Μυταράκου ἔτρεχε τὸ μεγαλύτερο κίνδυνο.

— Θὰ πέσῃ!.. ἄρχισαν νὰ φωνάζουν· δὲ τσάκιστῃ!.. θὰ σκοτωθῇ!..

Κι' ἔτρεξαν νὰ τὴν προσφύσουν, νὰ τὴ βοηθήσουν, νὰ τὴ σώσουν.

Ἐκείνη, χωρὶς νὰ δώσῃ καμμιὰ πρόσοχὴ σ' αὐτὰς τίς φωνές, ἔκαμε τὴ

δουλειά της: σκαρφάλασε από τα κάγγελα του φράχτη και πέρασε μια χαρά. Πατούσε πιά σε μια μεγάλη πέτρα, που ήταν μπροστά στο φράχτη, έτοιμη να πηδήσει στο δρόμο, όταν, με μεγάλη της έκπληξη, είδε μπροστά της ένα άκουδα με ωραία στολή προσκόπου, που με το καπέλο στο ένα χέρι, της έδινε το άλλο και της έλεγε ήπιονικά:

— Έπιονικάτέ μου, δεσποινίς, να σάς βοηθήσω να κατεβήτε.

— Ω, σάς ευχαριστώ πάρα πολύ, κύριε! αποκριθήκε με την ίδια ευγένεια η δεσποινίς Δωροθέα.

Καί, αν και δεν ήταν καμμιά ανάγκη, έπιασε το χέρι που της έδιναν και κατέβηκε.

— Ευχαριστώ! είπε πάλι κοκκινίζοντας.

— Είμαι ο πρόσκοπος Πονηροίδης, της είπε τότε ο σωτήρας της. Σας παρακαλώ να πείτε στην κυρία μητέρα σας πως εγώ σάς έσωσα. Άλλα δεν είναι καμμιά ανάγκη να μ' ευχαριστήση. Σας βεβαιώ ότι δεν έκαμα παρά το χρέος μου σαν καλός Πρόσκοπος.

Λέξη δεν बोήκε ναποκριθί σ' αυτά η δ. Δωροθέα. Της φάνηκαν τόσο άστεία, τόσο παράξενα! Την έσωσε; Από τί;... Και βιάστηκε ναπομακρυνθί, για να μη σκάση τα γέλια μπροστά στο... σωτήρα της.

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΤΟ ΝΕΡΟΦΙΔΟ

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Μια γυναίκα είχε μια κόρη που την έλεγαν Μαρριέττα. Μια μέρα η Μαρριέττα πήγε να κολυμπήση στο ποτάμι μαζί με τις φίλες της. Έδωκαν τα ρούχα τους, τάφησαν στην άκροποταμιά και πήδησαν στο νερό.

Ένα μεγάλο φίδι σύρθηκε έξω από το νερό, μαζεύθηκε σε μια μπάλλα και ξαπλώθηκε πάνω στο πουκάμισο της Μαρριέττας. Τα κορίτσια βγήκαν από το νερό, ξανάβαλαν τα ρούχα τους και γύρισαν σπίτι τρέχοντας. Όταν η Μαρριέττα, που βγήκε τελευταία πήγε να πάρη το πουκάμισό της, είδε καθισμένο πάνω του το φίδι. Πήρε ένα ξύλο για να το διώξη. Αυτό σήκωσε το κεφάλι του και, σφυρίζοντας απαλά, της φιδύρισε αυτά τα ανθρώπινα λόγια:

— Μαρριέττα, Μαρριέττα, δός μου λόγο πως θα γίνης γυναίκα μου.

— Η Μαρριέττα κλαίοντας είπε:

— Δόσε μου πρώτα το πουκάμισό μου και θα κάνω ό,τι θελήσης.

— Θα με πάρης άντρα σου;

— Ναί, θα σε πάρω.

Το φίδι άφησε το πουκάμισο και χάθηκε μέσα στο νερό.

Η Μαρριέττα έβγαλε το πουκάμισό της, ντύθηκε κι έτρεξε σπίτι της. Όταν έφτασε, είπε στη μητέρα της:

— Μητέρα, ένα πολύ μεγάλο φίδι ήταν ξαπλωμένο πάνω στο πουκάμισό μου. Μου είπε: Θα με πάρης άντρα σου γιατί αλλοιώτικα δε θα σου δώσω το πουκάμισό σου. Κι' εγώ του έδωκα το λόγο μου.

Η μητέρα γέλασε λέγοντας:

— Θα όνειρεύτηκες, κορίτσι μου.

Έπειτα από μια εβδομάδα, έφτασαν πολλά φιδιά στο σπίτι της Μαρριέττας.

Όταν τα είδε να πλησιάζουν, φοβήθηκε κι' είπε:

— Μητέρα, τα φιδιά. Ήρθαν να με πά-

ρουν. Βλέπετε τώρα πως δεν όνειρεύτηκα;

Η μητέρα στην αρχή δεν ήθελε να το πιστέψη. Άμα όμως τα είδε, φοβήθηκε κι' αυτή πολύ. Έκλεισε την πόρτα του σπιτιού και την πόρτα της κάμαρας. Τα φιδιά τραβήχτηκαν για μια στιγμή. Έγιναν σε μια σφαίρα και κύλισαν όρμητικά προς το σπίτι σαν ένας όγκος. Χτύπησαν πάνω στα παράθυρα κι' έσπασαν τα τζάμια.

Τα φιδιά έπεσαν πάνω στο πάτωμα. Σύρθηκαν στους πάγκους, στα τραπέζια και στη θερμάστρα. Η Μαρριέττα ήταν κρυμμένη σε μια γωνιά πίσω από τη θερμάστρα, αλλά τα φιδιά τη βρήκαν, την έδωκαν έξω και την έσυραν στο ποτάμι.

Η μητέρα, κλαίοντας, έτρεχε από πίσω τους, αλλά δεν μπόρεσε να τους φτάση. Τα φιδιά έπεσαν στο νερό, σέρνοντας μαζί τους τη Μαρριέττα. Η μητέρα ένόμιζε πως η κόρη της πέθανε και την έκλαψε.

Μια μέρα, που η μητέρα καθόταν κοντά στο παράθυρο και κοιτάζε στο δρόμο, είδε έξω από την κόρη της που έρχόταν κρατώντας ένα μικρό αγόρι από το χέρι κι' ένα κοριτσάκι στην άγκαλιά. Η μητέρα καταχάρηκε κι' άγκάλιασε το παιδί της.

— Πού ζής; της είπε. Τίνος είναι τα παιδιά;

— Είναι δικά μου. Παντρεύτηκα με το φίδι και ζούμε στα βάθη του νερού.

— Ζή κανείς καλά έχει;

— Πολύ καλύτερα παρά στη στεριά.

Η μητέρα παρακάλεσε την κόρη της να μείνη για πάντα μαζί της, αλλά η Μαρριέττα είπε πως δε μπορεί. Είχε υποσχεθεί στον άντρα της να ξαναγυρίση. Η μητέρα τότε τη ρώτησε:

— Πώς θα γυρίσης σπίτι σου;

— Θα πάω στον ποταμό και θα φωνάξω: «Ίώ, Ίώ, έδω από το νερό.» Έλα να με πάρης. Ο άντρας μου θα συρθί ως την άκροποταμιά και θα με πάρη.

— Καλά. Μά μείνε απόψε μαζί μου, είπε πάλι η μητέρα.

Η Μαρριέττα ξαπλώθηκε κι' αποκοιμήθηκε. Η μητέρα της άρπαξε ένα τσεκούρι κι' έτρεξε στο ποτάμι.

Όταν έφτασε στο ποτάμι, φώναξε: «Ίώ, Ίώ. Έδω από το νερό.» Έλα έδω!

Το φίδι έβγαλε το κεφάλι του από το νερό για να σκαρφάλωση στην άκρη. Η μητέρα το χτύπησε με το τσεκούρι και του έκοψε το κεφάλι. Το νερό έγινε κατακόκκινο από το αίμα. Η μητέρα γύρισε σπίτι. Η κόρη της ξύπνησε και της είπε:

— Θα γυρίσω σπίτι. Άρχισα να βαριέμαι έδω.

Και η Μαρριέττα έφυγε κρατώντας το μικρό από το χέρι και το κορίτσι στην άγκαλιά της.

Όταν έφτασε στο ποτάμι, φώναξε: «Ίώ! Ίώ! Έδω από το νερό.» Μά τίποτε δεν βγήκε από το νερό. Κοίταξε το ποτάμι, είδε πως ήταν κόκκινο και πως ένα κεφάλι φιδιού έπλεε πάνω στο νερό.

Η Μαρριέττα, κλαίοντας, φίλησε τα παιδιά της:

— Δεν έχετε πια ούτε πατέρα, ούτε μητέρα. Σύ, μικρούλα μου, γίνου χελιδόνι και πέτα πάνω στα νερά. Και σύ, μικρούλη μου, γίνου αηδόνι και τραγουδά τα ξημερώματα. Εγώ θα γίνω κουκουβάγια που με το μονότονό της τραγούδι κλαίει το θάνατο του συντρόφου της.

Έχωρίσθηκαν. Ο καθένας επέταξε. Ο καθένας έφυγε από άλλο μέρος.

(Τολστόϊ)

ΖΩΗ ΦΡΑΓΚΟΥ

ΠΕΝΘΙΜΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ

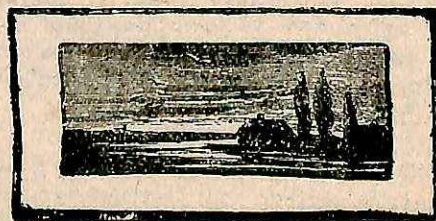
Παλιογειτονιά, φτωχογειτονιά
Στης μεγάλης πόλης τούτη τη γωνιά.
Πλάι στο κοιμητήρι τα παιδιά, κοπάδι.
Παίζουνε το βράδυ.

Παίζουνε: φωνές, κλάματα, δαριός,
Γοερός σκορπιέται γύρω όλοδυμός,
Ξεχωρίζει άστεια κάποια ψαλμοδία—
Παίζουν την «κηδεία»

Μια μικρή όρφανή, μια μικρή ξανθή,
Μαυροφορεμένη «χήρα» ακολουθεί
Κάποιον—σε σανίδα πάνω ξαπλωμένο—
Τάχα πεθαμένο...

Πρώτη μου φορά μούλαξε να δώ
Πένθιμο παιχνίδι σαν και τούτο-δω.
Κι' αντί να γελάσω, στού ματιού την άκρη
Σκούπισα ένα δάκρυ.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΟΥΤΙΟΥΛΗΣ

ΤΡΕΙΣ ΜΙΚΡΟΙ ΑΕΡΟΠΟΡΟΙ ΣΤΟ ΒΟΡΕΙΟ ΠΟΛΟ

Μυθιστόρημα υπό NORBERT SEVESTRE

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

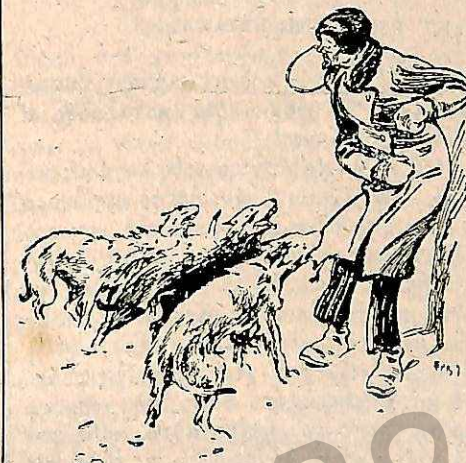
Μά μ' όλο που το αερόπλοιο, κυνηγημένο από τη θύελλα, δεν άλλαξε καθόλου τη διεύθυνσή του, ήρθε μια στιγμή που η βελόνα αυτή έκανε ξαφνικά μεταβολή κι' έδειξε το νοτιά. Και νάταν αυτό μονάχα! Μά αργότερα ο Γαβριήλ έριξε το βαρίδι για να δη αν ύπήρχε κανένα αντίθετο ρεύμα ανέμου. Το ρεύμα αυτό στο τέλος το βρήκε και το «Λίμπερτ» έστριψε το τιμόνι του κατά κείνη τη μεριά.

Τούτη τη φορά, σκέφθηκε ο κύριος Άχιλλέας Άντρεϊωμένος, πηγαίνουμε σίγουρα κατά το νοτιά!

Κι' όμως! Μόλις άλλαξε διεύθυνση, το αερόπλοιο άμέσως έκανε μεταβολή και η μαγνητική βελόνη, αντί να δείχνη το νοτιά, άρχισε πάλι να δείχνη το βاریά. Ο δυστυχισμένος παιδαγωγός άδικα έσπαζε το κεφάλι του. Δε μπορούσε να βγάλη κανένα συμπέρασμα. Είχε χάσει τ' αυγά και τα πασχάλια. Άς αφήσουμε όλα άλλα μικρά και μεγάλα έπεισόδια, τις λαχτάρες, τις τρεμούλες, και τα ξαφνιάσματα που είχε τραβήξει ο δύστυχος παιδαγωγός και που η θύμησή τους μπερδευόταν μέσα στο κεφάλι του. Η μόνη καθαρή έντύπωση που είχε μείνει στο μυαλό του από τις τρεις αυτές ημέρες του ταξιδιού του, ήταν το άπελπιστικό τους μάκρος. Οι νύχτες ιδίως φαινόταν σαν να μην είχαν σκοπό να τελειώσουν ποτέ. Τη δαιμονισμένη εκείνη θύελλα που τους κυνηγούσε σαν ναχε σκοπό να τους πάη από το Βόρειο κατ' εθεήταν στο Νότιο Πόλο, έπακολούθησε την επομένη απόλυτη μπουνάτσα, που δεν τη διέκοπταν παρά που και που μονάχα μερικά έλαφρά φυσήματα του ανέμου. Οι έλικες του αερόπλοιου δεν λειτουργούσαν πιά. Ο μόνος που δούλευε ήταν ο κινητήρας του μηχανώδους διαμερίσματος, και χάρις σ' αυτό το μεταλλικό δίχτυ του αερόπλοιου οι καμπίνες έμεναν προφυλαγμένες από τη γενική φύση κι' από τη συσσώρευση του χιονιού. Ο Γαβριήλ δεν είχε καν έπιχειρήσει να βάλη σε κίνηση τους άλλους κινητήρες, που άποτελούσαν ένα ολόκληρο πολυπλοκώτατο σύστημα και που άπαιτούσαν την διαρκή επίβλεψη ενός πεπειραμένου μηχανικού. Άρκετη δουλειά είχε με το χειρισμό των δυο τιμονιών. Δεν έφευγε από κεί ούτε μέρα ούτε νύχτα, κι' αν δεν είχε άκόμη παραλύσει από την κούραση, αυτό το χρωστούσε μονάχα στον άδελφούλη του τόν Ίδον. Ο μικρός συχνά τόν άντικαθιστούσε στο τιμόνι και τόν άφηνε

να πάη να κοιμηθί λίγη ώρα ή να τρέξη στην κεντρική καμπίνα και να τσιμπήση στο πόδι κάτι τί.

Τότε έβρισκε ευκαιρία ο Γαβριήλ για να καθισχάζει τους συντρόφους του. Άναζωογονούσε το ήθικό του κυρίου υποκελευστή, της γκουβερνάντας και της μαθήτριάς της που ήταν όλοτετα άλαλιασμένοι από την περιπέτειά τους και δεν μπορούσαν με κανένα τρόπο να συνεθίσουν στο ταξίδι αυτό πάνω από τους άπέραντους πάγους και τις κατάλευκες έρημιές του Πόλου. Και νάξεραν τουλάχιστον που πήγαιναν; Οι ίδιοι τρωπίες της πυξίδος έκαναν βέβαια και

«Είχαν χυμύξει επάνω του σά λυσσασμένα»

τόν Γαβριήλ να τα χάνη, μά το έμφυτο ένστικτο του προσανατολισμού κι' η θέση των άστρων και του ήλιου τόν βοηθούσαν να ξαναβρίσκη το βοριά όταν τόν έχανε κι' αυτός.

Δυστυχώς όμως δεν μπορούσε πιά να πάη όπου ήθελε. Το «Λίμπερτ» δεν ήταν πιά πηδαλιουχούμενο. Έφόσο δεν είχε δική του κινητήρια δύναμη, χάρις στην οποία θα μπορούσε να πάη όπου θέλει, ήταν έρμαιο σε όλους τους ανέμους. Για να το κρατή σε μια σταθερή διεύθυνση, ο Γαβριήλ ήταν αναγκασμένος να ζητάη κάθε στιγμή το ευνοϊκώτερο ρεύμα άέρος, άνεβαίνοντας στην ανάγκη ή κατεβαίνοντας.

Νά λοιπόν πως έπέρασαν τρεις ημέρες και τρεις νύχτες άνάμεσα στον ούρανό και στη γή, περιπλανώμενοι χωρίς κι' οι ίδιοι να έβρουν που πηγαίνουν, άδύνοι τις περισσότερες ώρες, τρώγοντες δ.τι τύχει, άποκαμωμένοι από την κούραση και μολαττώτα άντέχοντες άκόμη, γιατί όπου υπάρχει ζωή υπάρχει και έλπίδα, και ούτε οι μικροί Ντεντεβίς, ούτε η Νταίζη, ούτε η μίς Γκράς,

ούτε ο ίδιος ο Άχιλλέας Άντρεϊωμένος δεν ήθελαν να πεθάνουν. Μά όστόσο ο δυστυχισμένος παιδαγωγός έφθανε τώρα σε σημείο να νοσταλγίη τις ώρες εκείνες της άγωνίας και της άπελπισίας.

Δεν κινδύνευε πιά να κουτροβαλήση από ύψος χιλίων πεντακοσίων μέτρων ή να γλιστρήση από την άπαισία εκείνη γέφυρα. Η προσγείωση που όλοι την φοβόνταν τόσο πολύ είχε γίνει, και υπό τους καλύτερους μάστιχα όρους, το βράδυ της προηγούμενης, στην παγωμένη εκείνη πεδιάδα όπου ο Γαβριήλ είχε κατεβάσει τα «Λίμπερτ» που δεν μπορούσε πιά να κρατηθί στον άέρα. Μά δεν ήταν άραγε χειρότερη κι' από το πέσιμο ή τρέλλα αυτή που έκανε, νακολουθήση τους μαθητές τους στην έξερευνητική έκδρομή που άποφάσισαν πρωτ-πρωτ να κάνουν και που έπρόκειτο να έχη ένα τόσο άσχημο τέλος; Γιατί να μην άρνηθί να λάθη μέρος; Γιατί να μην έπιμείνη ως το τέλος; Στην αρχή είχε διαμαρτυρηθί ο δυστυχής. Είχε πη:

— Δεν νομίζετε, Γαβριήλ, πως θάταν πιό φρόνιμο και λογικό να μην άπομακρυνθούμε καθόλου από το αερόπλοιο; Και ο Γαβριήλ είχε άπαντήσει:

— Χθές το βράδυ, κύριε, προτού να προσγειωθούμε, μου φάνηκε πως άναγνώρισα τόν όρμα της Άνεξαρτησίας. Δίχως άλλο θα είμαστε πάλι κοντά σ' αυτά τα μέρη, μά θέλω να βεβαιωθώ γι' αυτό. Βλέπετε εκεί μακριά αύτες τις χιονοσκεπαστες κορυφές; Πιστεύω πως ή θέα από κεί θα είναι άρκετά έκτεταμένη, και έλπίζω πως θα μπορούσαμε να δούμε που βρισκόμαστε κι' ίσως κιόλας να διακρίνουμε την κατασκήνωση των δικών μας.

Άσυλλόγιστα νάτα! Ποιός είχε δικαιο; Ο δάσκαλος ή ο μαθητής; Ο δάσκαλος που έφερε ως έπιχειρήματα τη μεγάλη άπόσταση, τις δυσκολίες της όδοιπορίας, τόν κίνδυνο του άγνώστου και το φόβο των δυσάρεστων συναντήσεων; Η ο μαθητής που νόμιζε ότι τα αútους τους φόβους, που νόμιζε ότι τα ήξερε όλα και μπορούσε να αναλάβη την ευθύνη για κάθε τι και που πρόσθετε με σπουδαίο ύφος:

— Το κάτω-κάτω, κύριε, κανείς δεν σας άναγκάζει να μάς ακολουθήσετε. Μείνετε στην καμπίνα σας αν δεν σας κάνει όρεξη. Όσο για μάς, αισθανόμαστε την άνάγκη να ξεμουδιάσουμε με κάθε τρόπο τα πόδια μας.

— Κι' εγώ θα ήθελα πολύ να ξεμουδιάσω τα δικά μου, όμολόγησε ο κ. Άχιλλέας. Μά...

— Για όνομα του Θεού, κύριε. Πάρτε έπιτέλους μια άπόφαση. Θαρρήτε ή δε θαρρήτε;

— Θαρρώ!

Μοιραία άδυναμία! Έπρεπε να πη:

«Θά μείνω». Να τί έπρεπε νά πη καθαρά καί ξάστερα. "Αν είχε φανεί περισσότερο σταθερός στην απόφασή του, οι άλλοι πιθανόν νά σκέπτονταν, νά δίσταζαν καί στο τέλος νά μὴν έκτελοῦσαν τὸ σχέδιό τους καί νά μὴν τὸν παρέσυραν καί αὐτὸν σὲ καινούργιες περιπέτειες. Γιατί, γιὰ τὴν ὥρα, ὁ κ. "Αχιλλέας "Αντρεϊμένος ἦταν αἰχμάλωτος τῶν "Εσκιμῶν καί βρισκόταν μέσα σὲ μιὰ σκηνή, τὴν ἴδια ἐκείνη ἀπ' ὅπου εἶχε δραπέτευσε ὁ Τζάκ τὸ προηγούμενο βράδυ.

Οἱ "Εσκιμῶι ποὺ τὸν εἶχαν τακώσει ἐντελῶς ἀπρόσπτα καί ξαφνικά, ἐκεῖ ποὺ περπατοῦσε πίσω ἀπὸ τοὺς ἄλλους, τὸν εἶχαν καθήσει μέσα σ' ἓνα ἔλκιστρο καί τὸν εἶχαν κουβαλήσει ἄρον ἄρον στὸν καταυλισμό τους, ὅπου τὸν παρουσίαζαν στὸν Σίγκλοσ καί στὸν "Αγκακόη, ποὺ

μόλις εἶχαν γυρίσει ἀπὸ τὸν καταυλισμὸ τῶν λευκῶν, καί ὕστερα ἀπὸ τὸ πάθημά τους δὲν βρίσκονταν βέβαια στὰ καλύτερά τους κέφια.

Ὁ "Αγκακόης κρατοῦσε στὸ χέρι του τὸ ἀχώριστό του ντέφι σὺν νά ἤθελε νά ξορκίσῃ τὰ πονηρὰ πνεύματα καί ὁ Σίγκλοσ εἶχε μιὰ μούρη κατεβασμένη τόσο!

— Ποιὸς εἶναι αὐτὸς ὁ μεγάλος ἄσπρος διάβολος; ρώτησε τοὺς "Εσκιμῶν, ποὺ κουβαλοῦσαν σπρώχνοντας τὸν ἄμοιρο καθηγητή. Τοῦ ἔδωσαν μερικές ἀρκετὰ μπερδεμένες ἐξηγήσεις, ἀπὸ τίς ὁποῖες ὁ κ. "Αντρεϊμένος δὲν καταλάβαινε λέξη. Οἱ "Εσκιμῶι ἀγνοοῦσαν τί λογὴς ἦταν καί ἀπὸ ποῦ εἶχε πέσει: ὁ μυστηριώδης αὐτὸς ξένος μὲ τὸ ἀξιοπρόσητο ὕψος του.

(Ἀκολουθεῖ)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

Η ΚΑΛΥΒΑ ΤΟΥ ΜΠΑΡΜΠΑ-ΤΟΜ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ HARRIET BEECHER-STOWE

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

— Οὐφ! "Ολοι τοὺς θέλουν νά ἐλευθερωθῶν, γιατί συνειθίζον νά ζητοῦν ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἔχουν. Ἡ ἀπελευθέρωση εἶναι ἀντίθετη μὲ τίς ἀρχές μου. "Αφίσε τὸ σκλάβο σκλάβο, ἀν θέλεις νά φερθεῖ καλά. "Αφίσε τον ἐλεύθερο, θάρχισε νά πίνει, θά γίνει τεμπέλης καί ἄθλιος. "Εχω ἰδεῖ ἓνα σωρὸ ἀπὸ δαύτους. Δὲν τοὺς ἀξίζει νά ἦνουν ἐλεύθεροι!

— Ὁ Τόμ ὅμως εἶναι τίμιος, ἐργατικός, εὐσεδής!

— Περιττὸ νά μοῦ τὸ λές. "Εχω ἰδεῖ καί ἄλλους τέτοιους.

— Σκέψου ὅμως τί κρίμα θά εἶναι ἀν πέσει ὁ Τόμ στὰ χέρια κανενὸς κακοῦ ἀφέντη.

— "Αγοήσιες! Κακοὶ ἀφεντάδες δὲν ὑπάρχουν! "Ολοι εἶναι καλοὶ, ἐνῷ οἱ σκλάβοι ὅλοι εἶναι κακοί. "Εγὼ ὡς τώρα δὲν ἔχω ἰδεῖ ἀφέντη, ποὺ νά κακομεταχειρίζεται τὸ δούλο του. Δὲ φοβῶμαι λοιπὸν καί γιὰ τὴν τύχη τοῦ Τόμ.

— "Εγὼ λοιπὸν ξέρω, εἶπε τότε ζωηρὰ ἡ μὲς "Οφηλία, ὅτι μιὰ ἀπὸ τίς τελευταῖες θελήσεις τοῦ Σαὶν Κλάρ, ἦταν νά ἐλευθερωθεῖ ὁ Τόμ. Τὸ εἶχε υποσχεθεῖ στὴν καυμένη τὴν Εὐά καί στιγμὴν ποὺ ξεψυχοῦσε, καί φαντάζομαι πὼς θά θεωρήσεις ὑποχρέωσή σου νά ἐκτελέσεις αὐτὴ τὴ θελήσή του.

Ἡ Μαρία τότε σκέπασε τὰ μάτια της μὲ τὸ μαντηλάκι της καί πήρε τὸ μπουκαλάκι μὲ τὴν κολώνια νά μυριστεῖ.

— "Ολοι μὲ ἐχθρεύονται! εἶπε. Μοῦ θυμίζουν πράγματα σπαραχτικά, ποὺ ξεσχίζουν τὴν καρδιά μου, καί κανεὶς δὲ συλλογίζεται τί κακὸ μοῦ κάνει αὐτό! "Εἶχα ἓνα κοριτσάκι ποὺ τὸ λάτρευα καί τῷχασα. "Εἶχα ἓναν ἄντρα ποὺ μοῦ ταίριαζε, καί ὁ Θεὸς μοῦ τὸν πήρε καί αὐτόν. Κι' ἔρχεσαι τώρα καί μοῦ τὰ θυ-

μίζεις ὅλ' αὐτά, ποὺ μὲ κάνουν δυστυχισμένη; "Ω, βέβαια, δὲν κατέλαβες τί κακὸ μοῦ ἔκανες!

Κι' ἡ Μαρία ἄρχισε τοὺς λυγμούς καί εἶπε στὴ Μάρμυ ν' ἀνοίξει τὸ παράθυρο καί νά τῆς βάλλει κρὸσ πὰνι στὸ μέτωπο. "Εγινε κάποια φασαρία καί ἡ μὲς "Οφηλία βρῆκε εὐκαιρία νά φύγει καί νά γυρίσει στὸ δωμάτιό της. Κατάλαβε ὅτι ἦταν περιττὸ νά πεῖ τίποτ' ἄλλο, γιατί ἡ Μαρία εἶχε στὰ χέρια της ἓνα φοβερό καί ἀκαταμάχητο ὄπλο, τὴ νευρική κρίση. "Απὸ τὴν ἡμέρα αὐτή, κάθε φορὰ ποὺ γινόταν λόγος γιὰ τίς θελήσεις τοῦ Σαὶν Κλάρ καί τῆς Εὐά, δὴλωνε ὅτι θά λιποθυμοῦσε.

Ἡ μὲς "Οφηλία ἔκαμε τὸ μόνο ποὺ τῆς ἔμενε: "Εγραψε στὴν κυρία Σέλμυ, τῆς ἐξέθεσε τοὺς κινδύνους ποὺ ἀπειλοῦσαν τὸν Τόμ, καί τὴν παρακάλεσε νά σπεύσει νά σώσει τὸν πιστό της ὑπηρέτη.

Τὴν ἄλλη μέρα, ὁ Τόμ, ὁ "Αδόλφος καί πέντ' ἄλλοι σκλάβοι πήγαν στὸ γραφεῖο τοῦ δουλεμπόρου γιὰ νά ἐτοιμαστοῦν οἱ κληροὶ γιὰ τὴ δημοπρασία. Τοὺς ὀδήγησαν ὕστερα γιὰ νά ξενυχτίσουν σὲ μιὰ μεγάλη αἴθουσα, ὅπου ἄνθρωποι κάθε ἡλικίας καί κάθε χρώματος ἦταν μαζεμμένοι καί φώναζαν καί γελοῦσαν.

— "Ετσι μπράβο, ἔτσι μπράβο! ἔλεγε ὁ κ. Σκέγκς, ὁ φύλακας.

Φυσικά, ὁ Τόμ δὲν εἶχε καμμιά δρεξὴ νά συμμεριστεῖ αὐτὴ τὴν εὐθυμία. Κάθισε πάνω στὸ μπουκαλάκι του, ὅσο πιὸ μακριὰ μπορούσε ἀπὸ τὸν ὄμιλο, ποὺ ὀρυβοῦσε, καί ἀκούμπησε τὸ πρόσωπό του στὸν τοίχο.

Οἱ δουλέμποροι προσπαθοῦν πάντα νά μὴν ἀφίνουν τοὺς σκλάβους νά σκέπτονται τὴν κατὰστάσή τους. Θέλουν νά τοὺς

βλέπουν εὐθυμούς, ἀποκτηγμένους, ἐξνοιαστούς.

— Τί κάνεις ἐσὺ ἐκεῖ πέρα; εἶπε ὁ Σάμπο, ὁ ἄσπετος τῆς παρέας, στὸν Τόμ.

— Τί συλλογίζεσαι, ἔ;

— Αὐριο θά πουλήσουν, εἶπε ἡσυχὰ καί θλιβερὰ ὁ Τόμ.

— Καλὴ τύχη λοιπὸν! Καί σὺ; εἶπε ὕστερα στὸν "Αδόλφο, ἀκουμπώντας τὸ χέρι του στὸν ὦμο του.

— Νά μὲ ξεφορτώνεσαι, παρακαλῶ! εἶπε ὁ "Αδόλφος θυμωμένος.

— "Ω, ὦ, ὁ κόντες Σοκολάτας βλέπω πὼς θυμώνει, ἐξακολούθησε ὁ Σάμπο. Νά χαρῶ τίς μυρωδιές σου, ὦ, ὦ! . .

— Σοῦ εἶπα, νά μὲ ξεφορτώνεσαι! φώναξε ὁ "Αδόλφος φουρκισμένος.

— Τί μυγάγγιχτοι ποὺ σοῦ εἶναι τελοσπάντων αὐτοὶ οἱ ἀριστοκράτες, οἱ ἀράπηδες. Εἴμαστε ἀπὸ οἰκογένεια, βλέπεις, ἀπὸ τζάκι, ὦ, ὦ! . .

Κι' ὁ Σάμπο βάλθηκε ν' ἀπομιμητὰ κοροϊδευτικὰ τὸν "Αδόλφο.

— Δὲ σοῦ εἶπα νά κλείσεις τὸ στόμα σου, βλάκα!; ξαναφώναξε ὁ "Αδόλφος καί σηκώθηκε ἀπάνω αὐτὴ τὴ φορὰ.

Ὁ ἄλλος ἐξακολούθησε τὸ χαθὰ του, καί τότε ὁ "Αδόλφος δὲ συγκρατήθηκε πιά. "Αρχισε νά τὸν χτυπᾷ καί νά βρίζει ἀκράτητα, ἐνῷ οἱ ἄλλοι φώναζαν, χτυποῦσαν τὰ χέρια καί χαχάνιζαν. "Εγινε τέτοια φασαρία, ὥστε ὁ φύλακας παρουσιάστηκε στὴν πόρτα.

— Τί τρέχει, βρε παιδιά; φώναξε σκάζοντας τὸ μαστιγιό του.

Εὐθὺς οἱ σκλάβοι τραθήχτηκαν στὶς γωνιές καί σὲ λίγα δευτερόλεπτα ἔγινε τάξη καί ἡσυχία.

Ὁ ἀναγνώστης θά εἶχε ἴσως τὴν περιέργεια νά ρίξει μιὰ ματιά στὸ διαμέρισμα τῶν σκλάβων γυναικῶν. Βρίσκονται καί ἐκεῖ πλάσματα κάθε λογῆς καί ἡλικίας. "Εδῶ ἓνα συμπαθητικὸ κοριτσάκι δέκα χρόνων, ποὺ ἡ μάνα του πουλήθηκε χτέες, καί ποὺ ἀποκοιμήθηκε πιά ἀφοῦ ἔκλαψε ἓνα ὀλόκληρο ἡμέρ-νυχτο. Παρακεῖ, μιὰ γριὰ ἀραπὶνα μὲ ἀδυνατισμένο κορμί, τσακισμένη ἀπὸ τίς βαρεῖες δουλειές ποὺ ἔχει κάνει σ' ὅλη τῆς τῆ ζωῆ. Αὐριο θά τὴν πουλήσουν σὺν ἄχρηστο πρᾶγμα γιὰ ἓνα κομμάτι ψωμί. Πιὸ καί ἄλλες, μὲ τὰ κεφάλια κουκουλωμένα, σὰ νά μὴ θέλουν νά βλέπουν τί γίνεται τριγύρω τους.

Σὲ μιὰ παράμερη γωνιά εἶναι δυὸ γυναῖκες μὲ καλύτερο ἐξωτερικό. Φαίνονται μιγάδες. Ἡ μιὰ θά εἶναι καμμιά σαρανταριά χρόνων καί φορεῖ κόκκινο μαντήλι στὸ κεφάλι. Τὸ φόρεμά της, ἀρκετὰ εὐπρόσωπο, δείχνει ὅτι ἐκεῖ ποὺ ἦταν, τὴν μεταχειρίζονταν καλά. "Εἶνα ὥρατο κοριτσάκι ὡς δεκαπέντε χρόνων εἶναι συμμαζωμένο κοντά της, σὺν πουλάκι στὴ φωλιά του. Τῆς μοιάζει καί εἶναι καί αὐτὸ καλὸντυμένο καί εὐπρόσωπο. Καί οἱ δυὸ θά πωληθοῦν αὐριο, μαζί.

μὲ τοὺς σκλάβους τοῦ Σαὶν Κλάρ, καί ὁ εὐπατρίδης ποὺ τίς πουλεῖ εἶναι μέλος μιᾶς ἐκκλησίας χριστιανικῆς στὴ Νέα Ὑόρκη. Θά βάλει τὸ ἀντίτιμο στὸ ταμεῖο του, καί ὕστερα θά πλησιάσει τὴ θεία κοινωνία τοῦ Χριστοῦ, χωρὶς νά σκεφθῇ ποτὲ ὅτι ἔκαμε κάτι ποὺ ὁ Χριστὸς τὸ ἀποδοκιμάζει.

Οἱ δύο αὐτὲς γυναῖκες, ἡ Σουζάνα καί ἡ "Εμμελίνα, ἀνῆκαν ἄλλοτε σὲ μιὰ ἀγαθὴ καί εὐσεδέστατη κυρία ἀπὸ τὴ Νέα Ὀρλεάνη, ποὺ τίς περιποιόταν πολὺ καί εἶχε φροντίσει νά τίς μάθει καί γράμματα. Περνοῦσαν λοιπὸν πολὺ καλά, ὡς τὴν ἡμέρα ποὺ ὁ γιὸς τῆς κυρίας αὐτῆς, ποὺ εἶχε τὴ διεύθυνση τῆς περιουσίας της, ἔκαμε πολλὰ χρέη καί ἀναγκάστηκε νά πουλήσει τὰ κτήματά του καί τοὺς σκλάβους του.

— Μητέρα, ἀκούμπησε τὸ κεφάλι σου στὸν ὦμο μου καί προσπάθησε νά κοιμηθεῖς λιγάκι, εἶπε ἡ κόρη, πολέμωντας νά φανεῖ ἡσυχῇ.

— Δὲν ἔχω καρδιά γιὰ νά κοιμηθῶ, ἀπάντησε ἡ δυστυχισμένη μητέρα. Ἐέρεις, παιδί μου, πὼς ἀπόψε εἶναι ἡ τελευταία νύχτα ποὺ περνοῦμε μαζί!

— "Αχ, μητέρα, μὴ τὸ λές αὐτό! Ποιὸς ξέρει, μπορεῖ κάποιος νά μᾶς ἀγοράσει μαζί καί τίς δυὸ! "Ας μὴ φαινόμεστε λυπημένες, κάποιος θά βρεθεῖ νά μᾶς πάρει μαζί.

— Χάλασε τίς μπούκλες σου καί στρώσε τὰ μαλλιά σου ὅσο μπορεῖς. Μιὰ καλὴ οἰκογένεια θά σὲ πάρει πιὸ εὐκολὰ ὅταν φαίνεσαι ἀπλὴ καί ταπεινὴ, παρὰ ὁμορφῇ. Κι' ἀν ἀπὸ αὐριο χωριστοῦμε, "Εμμελίνα μου, μὴν ξεχνᾷς ποτὲ πὼς μεγάλωσες. Θυμήσου πάντα τί σ' ἐδίδασκε ἡ κυρία μας. Πάρε μαζί σου τὴν "Αγία Γραφή καί ἔχε πάντα τὴν πίστη σου καί τίς ἐλπίδες σου στὸ Θεό.

Τὴν ἄλλη μέρα ἄρχισε ὁ πλειστηριασμός. Ὁ Τόμ ἔρριξε μιὰν ἀνήσυχη ματιά στὸ πλῆθος τῶν ἀνθρώπων ποὺ τριγύριζαν τοὺς σκλάβους, καί συλλογίζονταν, ποιὸς ἄραγε ἀπ' αὐτοὺς ἐμελλε νά γίνει ἀφέντης του — ἀλλὰ πουθενὰ δὲ διέκρινε κανένα πρόσωπο ποὺ νά τοῦ θύμιζε τὴν καλὸσύνῃ καί τὴν εὐγένεια τοῦ Σαὶν Κλάρ.

Δὲν εἶχε περάσει μιὰ ὥρα καί εἶχε κριθεῖ ἡ τύχη του, καθὼς καί ἡ τύχη τῆς "Εμμελίνας. Κι' οἱ δυὸ τοὺς ἔγιναν ἰδιοκτησία ἐνὸς ἀπὸ τοὺς ἀποίκους ἐκεῖνους, ποὺ ἔχουν ἰδιόκτητες φυτεῖες μέσα στὶς ἀπέραντες ἐρημες ἐκτάσεις τῆς "Αμερικῆς. Εἶχε ἄγριο παρουσιαστικὸ καί οἱ τρόποι του ἦταν πρόστυχοι καί δὲν ἄφιναν καμμιά καλὴ ἐλπίδα. Ἡ μητέρα τῆς "Εμμελίνας πουλήθηκε σ' ἄλλον ἀγοραστή. Μαζί της πουλήθηκε καί ὁ "Αδόλφος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Πρὸς τὴ νέα ζωῇ

Πάνω στὸ κατάστρωμα ἐνὸς μικροῦ πλοίου ποὺ ἀνέδαινε τὸν Ἑρυθρὸ ποταμό, καθόταν ὁ μπάρμπα Τόμ μὲ τὰ χέρια καί τὰ πόδια ἀλυσιδέτα καί μὲ τὴν καρδιά του πιὸ βαρεῖα καί ἀπὸ τίς ἀλυσίδες του. Σκοτάδι σκέπαζε τώρα πιά τὴ σκέψη του. Τὰ ὄνειρά του καί οἱ ἐλπίδες του εἶχαν φύγει γιὰ πάντα, καθὼς ἔφευγαν τὰ δέντρα ἐκεῖνα τῆς ὄχθης τοῦ ποταμοῦ, γιὰ νά μὴ ξαναγυρίσουν πιά. Τὸ χτήμα τοῦ Κέντουκου, μὲ τοὺς καλοὺς καί ἐπιεικεῖς κυρίους, ἡ γυναῖκα του καί τὰ παιδιὰ του, τὸ σπίτι τοῦ Σαὶν Κλάρ μὲ τὴ λάμψη καί τὸ λοῦσο του, τὸ ξανθὸ κεφαλάκι τῆς Εὐάς μὲ τ' ἀγγελικὸ βλέμμα, ὁ Σαὶν Κλάρ ὁ ὥρατος καί ἀγαθὸς καί πάντα χαρούμενος, οἱ γαλήνιες ὥρες τοῦ δειλινοῦ στὸν ἀνθισμένο κήπο — ὅλ' αὐτὰ εἶχαν φύγει, εἶχαν φύγει πιά

γιὰ πάντα. Καί τί τοῦ ἀπόμεινε τώρα; . .

Αὐτὴ εἶναι μιὰ ἀπὸ τίς βαθύτερες πικρίες τῆς σκλαβιάς. "Ενας μαῦρος μετρυφερὴ καρδιά πέφτει σὲ μιὰ καλὴ οἰκογένεια, καί ἐνῷ ἀρχίζει νά συνειθίζει τὰ γούστα καί τὰ αἰσθήματα, ποὺ ἀποτελοῦν τὴν ἀτμοσφαῖρα τῆς οἰκογενείας αὐτῆς, κινδυνεύει ξαφνικὰ νά πέσει σὲ χέρια ἀνθρώπων πρόστυχων καί χυδαίων, ἀκριβῶς σὰ μιὰ λεπτὴ πολυθρόνα ποῦ, ἀφοῦ στόλισε ἓνα κομψὸ σαλονάκι, πεταγεται ξαφνικὰ σὲ μιὰ παλιοσταβέρνα. Ἡ μόνη διαφορά εἶναι ὅτι τὸ ἐπιπλο δὲν αἰσθάνεται τίποτα, ἐνῷ ὁ ἀνθρώπος αἰσθάνεται. Γιατί ὅσα συμβόλαια ἀγοραπωλησίας καί ἂν γίνουν γιὰ τὸ σκλάβο, δὲ μποροῦν νά τοῦ ἀφαιρέσουν τὴν καρδιά ποὺ χτυπᾷ στὸ στήθος του καί ποὺ εἶναι γεμάτη ἀναμνήσεις, ἐλπίδες, ἀγάπη καί στοργή.

Ὅταν ὁ μίστερ Σίμων Λεγκρή, ὁ καινούργιος ἀφέντης τοῦ Τόμ, ἀγόρασε ὀχτὼ σκλάβους στὴ Νέα Ὀρλεάνη, τοὺς ὀδήγησε δεμένους δυὸ-δυὸ στὸν «Πειρατή», ἓνα ποταμόπλοιο, ποὺ ἦταν ἑτοιμο νά ξεκινήσει.

Ὅταν τὸ πλοῖο σήκωσε τὴν ἀγκυρά, ὁ Λεγκρή στάθηκε μπροστὰ στὸν μπάρμπα Τόμ καί τὸν πρόσταξε μὲ ἄγρια φωνή:

— Σήκω ἀπάνω!

Ὁ κακόμοιρος ὁ Τόμ ἄρφησε λιγάκι νά σηκωθεῖ, γιατί τὸν ἐμπόδιζαν οἱ ἀλυσίδες, καί τότε ὁ Λεγκρή τὸν βοήθησε βάνουσα νά σηκωθεῖ, τραδώντας τον ἀπὸ τὴν γραβάτα του, ποὺ τοῦ τὴν ἔδγαλε καί τὴν ἔχωσε στὴν τσέπη του.

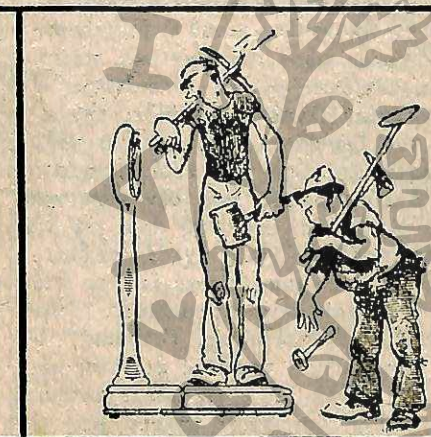
Ὅστερα πήρε τὸ μπουκαλάκι τοῦ Τόμ, τὸ ἀνοίξε καί ἔβγαλε ἓνα παλιὸ παντελόνι, καί μιὰ παλιὰ μπλουζά, ποὺ ὁ Τόμ τὰ φοροῦσε μόνο ὅταν κατέβαινε στοὺς σταύλους. (Ἀκολουθεῖ)

ΤΡΕΙΣ ΓΕΛΟΙΟΓΡΑΦΙΕΣ

«Ὁ Πατέρας! — Δίαιτα! Δὲν θά τρώτε τίποτα καί δὲν θά πίνετε παρὰ ἓνα ποτήρι νερό τὴν ἡμέρα.

«Ὁ Παχύσαρκος φάγας! — Μετὰ τὸ γεῦμα, γιὰτρέ, ἡ πρό; . .

— Περίεργο πρᾶγμα! Αὐτὴ ἡ ζυγαριὰ δὲν ξέρει τί λέει. . . Ἀδύνατο νά ζυγίσω ἐγὼ τόσα κιλά! . .

— Χά! χά! Ἀμὲ τὰ ἔργαλεία ποὺ κοστᾷ, δὲν τὰ λογαριάζεις; . .

— Περάστε, σὰς παρακαλῶ, ὕστερα ἀπὸ μιὰν ὥρα. . .

— Γιατί; Δὲ βλέπω νά περιμένῃ ἄλλος. — Μὰ ἔχω νά κόμω καί τὰ μαλλιά τοῦ κυρίου.

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΚΑΖΑΝΗΣ

Αγαπητοί μου,

ΑΝ κανένας συνδρομητής της Διαπλάσεως, παλιός ή νέος, έτυχε να διαβάσει στις έφημερίδες πώς πέθανε ο Καζάνης, είναι αδύνατο να μην ειπε: «Αυτό τ'όνομα τ'ό ξέρω!» Φυσικά. Δεν υπάρχει τόμος της Διαπλάσεως, από τον πρώτο της σχεδόν ως τον τελευταίο, όπου να μη βλέπεις κανείς αυτό τ'όνομα χίλιες φορές. Σε κάθε σχεδόν εικόνα, αποκάτω, σε μια γωνιά, διαβάζεται: ΚΑΖΑΝΗΣ... Ήταν λοιπόν ο ζωγράφος μας αυτός που πέθανε την περασμένη έβδομάδα; Όχι, ήταν ο τσιγκογράφος μας, και τα πρώτα χρόνια ο ζωγράφος μας, ο κατασκευαστής των κλισιέ μας. Γιατί κάθε εικόνα που δημοσιεύεται σ' ένα περιοδικό, σε μιαν έφημερίδα, έχει συνήθως δυο υπογραφές. Ή μία, δεξιά, είναι του ζωγράφου που την έ ζωγράφισε. Ή άλλη, αριστερά, του τεχνίτη που την αντέγραψε σε ξύλο ή σε μέταλλο για να τυπωθεί. Κι' ο τεχνίτης αυτός ήταν ο Έλευθέριος Καζάνης.

Είχε σπουδάσει στο Πολυτεχνείο ζωγραφία. Έπαιρνε δηλαδή μια ίσια και γυαλιστερή σανίδα από κατάλληλο γύψο, την έγραφε σε ξύλο, ζωγράφιζε πάνω ή αποτύπωνε με χημικά μέσα την εικόνα που ήθελε να ζωγραφίσει, και κατόπιν, με ιδιαίτερο εργαλείο, και με μεγάλη υπομονή και τέχνη, σκάλιζε το ξύλο, βαθουλώνοντας τα λευκά μέρη της ζωγραφιάς κι' αφιόνοντας να έβγουν μόνο τα μαύρα. Πώς είναι μια σφραγίδα; Έτσι έκανε ο ζωγράφος και την εικόνα αυτή, που μπορούσε πια να μπη στο πιεστήριο και να τυπωθεί σε όσαδήποτε αντίτυπα, με μαύρο ή χρωματιστό μελάνι. Πώς τυπώνουμε τη σφραγίδα με το χέρι; Έτσι τυπώνεται κι' η ζωγραφία με τη μηχανή, με το πιεστήριο.

Ο Καζάνης ήταν ένας από τους καλύτερους ζωγράφους του καιρού εκείνου. Αυτός κι' ο συμμαθητής και φίλος του Οικονόμου. Όταν πρωτάρχισε να βγαίνει η Διάπλασις, αυτοί οι δυο ζωγραφούσαν τις εικόνες που χρειαζόταν. Αλλά σε λίγο η ζωγραφία άρχισε να παλιώνει: Είχε έφευρεθεί—στην Εύρωπη έννοείται,—καινούργια τέχνη, ή τσιγκογραφία κι' έπειτα ή φωτοτσιγκογραφία. Κόστιζε τόσο πιο λίγο, ώστε οι εκδότες από εδώ έστελναν στην Ιταλία, στη Γαλλία, στη Γερμανία, τις εικόνες που ήθελαν να δημοσιεύσουν, και λάβαιναν από εκεί κλισιέ έτοιμα για τύπωμα. Ο Καζάνης, προσδευτικός άνθρωπος, — κι' ήταν τότε νεώτατος, — αποφάσισε να εισαγάγει την τσιγκογραφία στην Ελλάδα. Πήγε

λοιπόν στη Γερμανία, έμαθε την τέχνη, αγόρασε τα μηχανήματα, τα εργαλεία, και γυρίζοντας στας Αθήνας, άνοιξε το πρώτο Τσιγκογραφείο. Από τότε, — 1897 πάνω-κάτω — κι' οι εικόνες της Διαπλάσεως, έργα των χειρών του, γίνονταν φωτοτσιγκογραφικώς. Η ζωγραφία πήγε στη μπάντα.

Αξίζει τώρα να σας εξηγήσω, μ' αυτή την ευκαιρία, τί είναι ή φωτοτσιγκογραφία και πώς γίνονται οι εικόνες αυτές που βλέπετε, τυπωμένες στο περιοδικό σας.

Φυσικά, τις ζωγραφίζει πρώτα ένας ζωγράφος. Ο κ. Βώττης, ως πούμε. Το σχέδιό του το παίρνει ο τσιγκογράφος και το φωτογραφεί πάνω σε μια γυάλινη πλάκα, μικρότερο, όσο είναι ή μεγαλύτερο όπως το θέλουμε. Κατόπιν παίρνει μια πλάκα από τσίγκο, γυαλιστερή και χημικώς προπαρασκευασμένη, και μεταφέρει πάνω της φωτογραφία, όπως ο φωτογράφος τη μεταφέρει στο χαρτί. Και τότε αρχίζουν τα μπάνια. Η πλάκα δηλαδή μπαίνει σε μια λεκάνη με χημικό υγρό, που έχει την ιδιότητα να τρώει τον τσίγκο. Αλλά όχι παντού, μόνο στα μέρη μέρη της φωτογραφίας, της ζωγραφιάς. Τα μαύρα, — οι γραμμές, οι σκιές, — που προστατεύονται και μ' ένα στρώμα χημικής μελάνης, μένουν άθικτα. Κι' ύστερα από δυο-τρία τέτοια μπάνια, ή τσιγκογραφία είναι έτοιμη. Δεν έχει παρὰ να κοπεί στις άκρες, να κορφωθεί σε μια σανίδα, που έχει το ίδιο ύψος των τυπογραφικών στοιχείων, να μπη μαζί με τα στοιχεία, — στη σελίδα και στη θέση που θέλουμε, — και να τυπωθεί, όπως πάλι τυπώνεται μια σφραγίδα.

Πιστεύω να καταλάβετε τη διαφορά μεταξύ ζωγραφιάς και τσιγκογραφιάς. Η πρώτη γίνεται στο ξύλο με το χέρι και με το σκαπέλο. Η άλλη γίνεται στο μέταλλο άπλωσε με το χημικό υγρό που το τρώει. Είναι λοιπόν μεγάλη ευκολία κι' οικονομία καιρού ή τσιγκογραφία. Αφίνω τώρα πώς έχει και περισσότερη ακρίβεια, σχεδόν τελειότητα. Η ζωγραφία, βλέπετε, αποδίδει την εικόνα του ζωγράφου στον τσίγκο πολύ πιο πιστά απ' όσο την αντέγραφε στο ξύλο ο ζωγράφος που δεν είχε και πολλών καιρών στη διάθεσή του για να την περιποιηθεί. Όλες σχεδόν οι ζωγραφίες που δημοσιεύονταν άλλοτε στα περιοδικά και στις έφημερίδες, ήταν βιαστικές κι' ατελείωτες. Βιαστικά βέβαια γίνονται και τώρα οι φωτοτσιγκογραφίες. Αλλά το είδος είναι τέτοιο, που σκιάζει όση βιάση θέλετε. Και σε μιαν ώρα μπορεί να γίνη ένα μεγάλο φωτοτσιγκογραφικό κλισιέ, και είναι τόσο πιστό, τόσο τέλει, όσο δεν θάταν μια ζωγραφία κι' αν την έδούλευε κανένας ημέρες.

Θα πητε, ή ζωλογραφία τότε ήταν μια τέχνη, όπως κάθε τι που γίνεται με το χέρι. Έ, βέβαια. Και σήμερα ακόμα υπάρχουν ζωγράφοι-ζωλογράφοι που δείχνουν την τέχνη τους με την παλιά αυτή μέθοδο, και πολλές καλλιτεχνικές εκδόσεις, πολυτιμες, σολίζονται από τέλειες ζωλογραφίες. Αλλά έχει την τέχνη της κι' ή τσιγκογραφία. Όσο μηχανική εργασία κι' αν είναι, πάντα, για μερικές λεπτομέρειες απαραίτητες, απαιτεί τσιγκογράφο καλλιτέχνη. Κι' ο μακαρίτης ο Καζάνης ήταν καλλιτέχνης. Κι' όταν έβαζε τα δυνατά του για να τσιγκογραφήσει το πρωτότυπο σχέδιο ενός ζωγράφου, ή μια καλλιτεχνική εικόνα από βιβλίο, ή μια ωραία φωτογραφία, έκανε κλισιέ τελειότατα.

Τα πρώτα χρόνια εργαζόταν μονάχος του. Ποσες φορές, πηγαίνοντας στο Τσιγκογραφείο του, εκεί στην οδό Λέκκα, δεν τον είδα με τη μπλούζα του έργατή, και με τα δάχτυλα κτρινομαυρισμένα από τα υγρά, να κάνει μπάνια με χημικό υγρό, που έχει την ιδιότητα να τρώει τον τσίγκο. Αλλά όχι παντού, μόνο στα μέρη μέρη της φωτογραφίας, της ζωγραφιάς. Τα μαύρα, — οι γραμμές, οι σκιές, — που προστατεύονται και μ' ένα στρώμα χημικής μελάνης, μένουν άθικτα. Κι' ύστερα από δυο-τρία τέτοια μπάνια, ή τσιγκογραφία είναι έτοιμη. Δεν έχει παρὰ να κοπεί στις άκρες, να κορφωθεί σε μια σανίδα, που έχει το ίδιο ύψος των τυπογραφικών στοιχείων, να μπη μαζί με τα στοιχεία, — στη σελίδα και στη θέση που θέλουμε, — και να τυπωθεί, όπως πάλι τυπώνεται μια σφραγίδα.

Η τέχνη έχει διαδοθεί στη χώρα μας πολύ. Με την τεράστια πρόοδο της οικονομογραφικής δημοσιογραφίας, — πόσα περιοδικά κι' έφημερίδες με εικόνες! — κι' εδώ στας Αθήνας έγιναν άλλα δέκα μεγάλα Τσιγκογραφεία, — που μερικά είναι αληθινά καλλιτεχνικά έργα στήρια, — και σ' έπραχιακές ακόμα πόλεις, όπου βγαίνουν έφημερίδες καθημερινές. Αλλά ή ιστορία της Έλληνικής Τσιγκογραφίας δεν θα ξεχάσει ποτέ τ'όνομα του πρωτοεργάτη αυτής της πρόοδου, του καλλιτέχνη-ζωλογράφου που πήγε πρώτος στην Εύρωπη, κι' έμαθε την τέχνη, και τη μεταφύτευε στην πατρίδα του, κι' έργαστηκε σάν άπλος εργάτης, με κτρινομαυρισμένα, δάχτυλα χρόνια, — δλόκληρη ζωή, — για να τη στηρίξει και να τη διαδώσει...

Σας ασπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥ

Μέσ' στο δωμάτιο βασιλεύει σιωπή. Μαύρες σκιές στους τοίχους λές [γυρίζουν. Φυσά το Χάρο ή τρομαχτική πνοή, τα Πνεύματα θαρείς πώς φτερουγίζουν.

Ένα λυχνάρι που φωτίζει άσθενικά, δείχνει σε μια γωνιά έν' άσχρο-μιάλι αδύνατο—ζωή του μένει λίγη πιά. Στο μαξιλάρι γέρνει το κεφάλι.

Μόνος. Κανείς απ' τους δικούς [του πιά δεν ζει, γυναίκα, γιούς, κορίτσια τάχει χάσει.

Μά κι' όσοι φίλοι του υπάρχουν [στη ζωή, κι' εκείνοι θά τον έχουν πια [ξεχάσει.

Τί βαρετή στο γέρο είν' αυτή [ή ζωή!

Από το Χάρο μόνο μια ζήτο [σε χάρη. Κι' ο Χάρος λές του γέροντος άκούει [την εύχή, κι' έρχεται την ψυχή για να του [πάει.

Απέξω ή θύελλα μουγκρίζει δυνατά. Μαζί ο βοριάς με δύναμη φυσάει. Άστροποβρόντια πέφτουνε συχνά και τα παράθυρα ή βροχή χτυπάει.

Νά! Κι' ήλθε πια του γέροντα [ή στερνή στιγμή. —Ο χάρος τις φερούσες του [απλώνει— το στόμα του άνοίγει μια στιγμή και άψυχα τα χέρια του διπλώνει.

Σε λίγο ο χορός σταματάει. Η πόρτ' άνοίγει ξαφνικά, όρμα [ό βοριάς, σά θυμωμένος, το λυχνάρι σβύνει. Και στη σιγή της νεκρικής της [έρημιάς το φύσιμά του ένα μυστήριο δίνει.

Και το ρολόι από τον τοίχο μοιράζει [ναχό μια φορά απ' τις δώδεκα χτυπάει. Τόσον καιρό ακούρδιστο κι' αυτό να ζήση δεν μπορεί—και στα [ματάει.

Ουράνιο Τόξο

ΑΝΟΙΞΗ

Α.

Οι πλαγιές έχουνε όλες πρασινίσει. Κάθε χορτάρι βγάζει και το λουλουδάκι του, και χίλια χρώματα γεμίζουν τον τόπο. Κάτω από πέτρες, μέσα σε άγκάθια, κάτω από θάμνους, ξεπροβάλλουν χρωματιστές κηλίδες και λικνίζονται γλυκά.

Στο μεγάλο κτίριο του σχολειού, ανάμεσα στις πέτρες, στις σχισμές των παραθύρων, παντού, έχουν ξεφυτρώσει χορτάρια και έχουν πετάξει ένα ψηλό κίτρινο άνθος.

Οι λεύκες και τα πλατάνια ξεπυκνώνουν δειλά τα φύλλα τους και τρομαγμένες κοιτάζουν γύρω, γιατί ο άέρας είναι ακόμα τσουχτερός.

Μικρά κοτοπουλά, σάν ένα αυγουλάκι το καθένα, γεμίζουν τον κόσμο και φωνάζουν σιγά και ξαφνιασμένα. Κατακάκια μικρά σάν χωματιστά διαβολάκια, πηδούνε παντού, άλλο μαύρο, άλλο σοκολατί, άσπρο, μπέζε, άλλο με σκούρους λεικέδες στα μούτρα, στην πλάτη, στα πόδια. Πηδάνε με χαριτωμένους έλιγμούς, σάν να έχουν έλατρία, πέφτουν, κυλιούνται, ξανασηκώνονται χαρούμενα, τρελλά. Σε περιμένουν με διαβόλεμένα μάτια, σε πλησιάζουν, και άμα πιάς να τα πιάσεις, σου ξεφεύγουν, γίνονται σκόνη, και μένεις με τα χέρια τεντωμένα γεμιστο-ντροπή.

Στα πρασινισμένα άλωνα βόσκει ένα κοπάδι άρνιά μικρά. Τρώνε το μικρό τρυφερό χορτάρι άμέριμνα κι' άδιάκοπα, κοιτάζοντας με τα ήμερα μιλία τους. Η γουνίτσα τους είναι άσπρη και κατασφή. Ξαπλώνονται στών ήλιο και άναμσάνε κλείνοντας ήδονικά τα μάτια, και δεν τα νοιάζει καθόλου αν έχουν στο κεφάλι τους μια κόκκινη βούλα, σημαδιό ότι πρόκειται να σφαχτούν...

Στο διάλειμμα του χοριάτικου σχολειού, τα παιδιά ξεχνώντας έξω γεμάτα ζωή και τρέλλα. Στήνουν το χορό. Κεφάλια μαυρισμένα, κουρεμένα, μουρτίδες έξυπνες, κοιτάζουν γεμάτες περηγνεία. Χορεύουν κορίτσια και άγόρια μαζί, και κρατούν ευθύμιο τραγουδιό τους.

Σε λίγο ο χορός σταματάει. Η δασκάλα βγαίνει στην πόρτα. — Γιατί δεν χορεύετε πιά; — Κυρία, ακούγονται φωνές από παντού, ο Περίδης πηδούσε, κυλιόντανε χάμω και δεν μάς άφηνε, ο Περίδης, κυρία, ο Περίδης! Ή ξαφνικά μια μάζα κατακυλάει στην κατηφορία, ξεχαρίζουν πόδια, κεφάλια και χέρια: Τρία τέσσερα παιδιά έχουνε πιαστεί. Η μάζα σταματάει μπρός στην πόρτα του σχολειού που στέκει ή δασκάλα. Δίνει μπήτσους, τραβάει αυτιά, δίνει βρογίες και σκοτώνεται να τους χωρίσει...

Το βράδυ τα πουλάκια δεν θέλουνε να μπουνε στις φωλιές. Από κάθε θάμνο βγαίνουν μικρά ξεφωνητά, γλυκά σφρυγίματα. Το φως του φεγγαριού άνακατατεύεται με τις μέρας που φεύγει. Τα λουλουδάκια, τα σκορπισμένα παντού, γέρνουν ξελισμαμένα τα φυλλάκια τους. Μακρινά κουνουνάκια άκούγονται

από τα κοπάδια που γυρίζουνε από τη βοσκή.

Η νύχτα έρχεται σιγαλά και δεν την ταραίζει παρὰ μόνο ή άδέξια φωνή μιας μικρής κουκουβάγιας, που μαθαίνει τώρα να φωνάζει.

Κόρη των Αθηνών

✱✱

ΘΑΝΑΤΟΣ ΠΟΙΗΤΟΥ

Σε μια άπόμηση συνοικία, σ' ένα μικρό σπίτι, ξαπλωμένος σε μια στρωνή χαροπαλεύει ένας νέος. Κοντά του στέκεται ο μοναδικός του φίλος, που τον περιποιείται και άκούει τις τελευταίες θελήσεις του συντρόφου του.

Μέρες τώρα ο νεαρός και φτωχός ποιητής πλαγιάζει σ' αυτή τη στρωνή, θύρα, ναυάγιο της ψευτικής αυτής ζωής. Είναι άλήθεια, είχε πολλά όρατα ποιήματα και λυπηρά μουσικά τραγούδια, άλλ' έπειδή δεν είχε μέσα και φίλους, και το χειρότερο, λεπτά, νάτος τώρα πεθαίνει τόσο νέος μακριά από τον κόσμο.

Στο φίλο του λέει την τελευταία θέλησή του. Κατά το βράδυ, όταν βγήκε ή σελήνη και τ' άστέρια, ο νέος σηκώθηκε με κόπο και ζήτησε χαρτί και μολύβι. Ο σύντροφός του με κόπο βρήκε ένα κομμάτι χαρτί και δίνοντας το στο φίλο του, είδε μια παράξενη λάμψη στο πρόσωπο του έτοιμοθάνατου! Δεν ήταν άνηθος! Κάτι το θεϊκό είχε απλωθεί στο μέτωπο του ποιητή, που σκυμμένος στο χαρτί έγραφε, έγραφε γρήγορα σά να μην είχε τίποτα. Έξαφνα σήκωσε το κεφάλι του, κοίταξε τον ουρανό, ύστερα το φίλο του.

Εσπίζε το χέρι του και ξεψύχισε. Την άλλη μέρα, πια από το νεκρικό άμάξι, άκολουθούσε ο φίλος μ' έναν ταγγάνο μουσικό, που κρατούσε το βιολί του κάτω από το σασκάκι του. Έφθασαν στα μνήματα. Μπροστά στον άνοιχτό τάφο, ο ταγγάνος άρχισε ένα λυπηρό τραγούδι. Τραγούδι το ποιητικό, που είχε αφίσει παραγγελιά στο φίλο του να του το παίζουν στο μνήμα του πρώτου τον σκεπάσει το μαύρο χώμα.

Έτσι θάφτηκε ο φτωχός ποιητής.

Δυο χρόνια από τότε έχουν περάσει κι' ο φίλος του ποιητού είναι τώρα πλούσιος. Πουλώντας το κομμάτι που έγραψε ο φίλος του όταν πέθαινε, έδειξε στον κόσμο πόσο ευγενική και λεπτή ψυχή είχε ο φτωχός εκείνος ποιητής. Τα κομμάτια άγοράζονται το ένα μετά το άλλο κι' ο φτωχός νέος πλουτίνει.

Και στα μνήματα όμως, στο μέρος που ήταν ένας έλληνας σταυρός, στέκει τώρα ένας στύλος με την προτομή του φτωχού δυστυχισμένου ποιητή, που στέκει μ' ένα μικρό χαμόγελο στο στόμα, κοιτάζοντας προς την πόλη, όπου οι άνθρωποι τον κατάλαβαν τόσο άργά.

Πιπότης Δόγγη

ΕΤΣΙ ΟΠΩΣ ΗΤΑΝ...

Έτσι όπως ήταν τα κλωνία γεμμένα απ' τα λουλούδια, Στο γαλανό σκορπίζοντας αϊδέρα μια εύωδιά...

—Τα χελιδνία τα τρελλά πετούσαν με τραγούδια, Κι' οι μέλισσες βομβούσανε γύρω στη μυγαλιά...

... Ήρθ' έν' άγέρι ξαφνικό πρωτόφαντη μια μέρα — Όρμητικά στην άβυσσο κυλάνε τα νερά... Λουλούδια, κλώνια, σέρονοντας συντρίμια! και ή χώρα κλαίει τη γαλήνη που έχασε, την πρωτινή χαρά.

Ανθισμένη Αμυγδαλιά

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΜΕΡΑ ΣΤΟ ΠΑΛΙΟ ΜΟΥ ΣΠΙΤΙ

Είναι ή τελευταία μέρα που μένουμε στο σπίτι μας.

Από πολύ πρὶν μαζέψαμε και τα τελευταία μας πράγματα, και τώρα δε μένει τίποτε στις μεγάλες άδειανές του κάμαρες, που από την άπουσία των επίπλων φαίνονται μεγαλύτερες και αλλοιωτικες. Μόνο κάτω στην τραπεζαρία βόσκονται οι βαλίτσες μας, κλεισμένες, και περιμένουν να μεταφερθούν στο σταθμό.

Αφού τελειώσαμε τις ετοιμίες μας, θέλησα να δω για τελευταία φορά την κάθε γωνία του σπιτιού όπου γεννήθηκα κι' έζησα ως τότε.

Άρχισα από τον κήπο του κι' έφθασα ως το βάθος του. Τα δέντρα του, καθώς στεκόνταν άκίνητα, μου φαίνονταν σά λυπημένα. Ο ήλιος έκαιγε και γι' αυτό στάθηνά κάτω από μια καϊσιά κι' έβλεπα όλα εκείνα που ως τώρα ήταν δικά μας και διως δεν θά ήταν πια. Το κάθε δέντρο, το κάθε λουλούδι, θύμιζε και κάτι τι. Εκεί στο βάθος μια χουρμαδιά μου θύμιζε τα παρακάκια που είχαμε κάψει στο θείο μου για να μην την ξεριζώση, όταν ήταν ακόμη πολύ μικρή.

Εκείνος έπέμενε να τη βγάλει έπειδή είχε φυτρώσει πάνω στο περβάζι του τοίχου κι' έλεγε ότι δεν θά εύδοκίμουσε. Εμείς τα παιδιά τη θέλαμε, και με πολλά παρακάκια τον καταφέραμε να την αφήσει να μεγαλώσει. Πως την περιποιώμαστε και με τι χαρά παρακολουθούσαμε το μεγαλωμά της! Τώρα ήταν ψηλότερη απ' όλα τα δέντρα του κήπου και κουνούσε θριαμβευτικά τα κλαδιά της στο παραμικρό φύσημα του άέρα, σά να ήθελε να μάς εύχαριστήσει που την αφήσαμε να ζήσει.

Το μάτι μου έπεσε και κάτω στη γωνία, δίπλα στον θονήδωνα, σε μια άσπρη πέτρα στημένη σ' ένα μικρό ύψωματάκι, και θυμήθηκα τον καιρέμα το σκύλο μας που τον δηλητηρίασαν και ο άδελφός μου, που τον άγαπούσε πολύ, τον έθαψε εκεί χάμω κι' έβαλε την πέτρα εκείνη στον τάφο του για να τον ξεχωρίσει.

Πλησίασα σε μια τριανταφυλ-

λιά. 'Ανάμεσα στα μισόξερά της φύλλα, ένα μπουμπουκάκι, το τελευταίο ίσως, και τόκοψα. Φαίνεται τόξε φυλαγμένο για να το πάρω μαζί μου και να τη θυμώμαι.

Κείνη την ώρα ακούστηκε η φωνή της μαμάς που με φώναζε από το σπίτι για να φάγω κάτι πριν φύγω. Πήγα, μα τίποτε δεν κατέβαινε απ' το λαμπό μου.

Βγήκα στο μπαλκόνι. Το αγαπημένο μου γιασεμί ήταν κάτασπρο απ' τα λουλούδια, που έχουν γύρω το μεθυστικό τους άρωμα. 'Όλη τοιγύρω ή φύση μου φαινόταν μελαγχολική. Παρακαλούσα να περνά ή ώρα πιο γρήγορα, να φύγω μακριά απ' αυτό το περιβάλλον που μου θύμιζε τα περασμένα, που θάμεναν για πάντα σε μία μακρινή άμνηση.

Επί τέλους, ή ώρα έφθασε. Καθώς φεύγαμε, γύρισα και κοίταξα για τελευταία φορά το σπίτι που στέγαζε τα ξενοιαστα κι' ευτυχισμένα παιδικά μου χρόνια. Και τα μάτια μου γέμισαν δάκρυα.

Και σήμερα που μπήκα στον σκληρό άγωνα της ζωής και θυμώμαι τα όμορφα χρόνια, που πέρασαν έτσι γρήγορα, βρίσκω ότι δεν ήταν δυνατό να στεγάζει το ίδιο σπίτι και τις λύπες μου, αλλά έπρεπε να μένη για να δείχνει ένα σημείο χαράς στον δριζόντα της ζωής μου, κι' ως είναι και περασμένο.

Κάμεν

ΔΙΓΕΣ ΩΡΕΣ ΣΤΗΝ ΕΞΟΧΗ

Εξέκίνησα ένα ήλιόλουστο πρωινό με μερικές φίλες μου για μία κοντινή εκδρομή. Ήταν 'Απρίλης, ή φύση όλη, ντυμένη με την καταπράσινη στολή της, γελοῦσε. Οί άνθισμένες αμυγδαλιές σκόρπιζαν γύρω μία γλυκεία και λεπτή μυρωδιά. Τα χελιδόνια, τα ταξιδάρικα πουλιά, που έρχονται από χώρες μακρινές, έκτιζαν τις φωλιές τους τα άηδονια τραγουδούσαν τον μελωδικό κι' εξακολουθούσαν σκόπο τους, θαρρείς σαν ένα καλώς όρισε, στη γλαστή άνοιξη που έφτανε γοργή. Κοιτάζοντας ένα όμορφο άνθισμένο δένδρο, πρόσεξα ανάμεσα στα κλαδιά του μία μικρούλα ώραία φωλίτσα, γύρω απ' την οποία πετούσαν αμέριμνα 3-4 χαριτωμένα πουλάκια. Σταθήκαμε κοντινή ώρα και θαυμάσαμε την τόσο τεχνική και κομψή εργασία των μικροτούσκων αυτών πλασμάτων, που ίσως ανθρώπινο χέρι δεν θα μπορούσε να κατορθώσει. Τότε μία σκέψη πέρασε απ' το νου μου, πώς μερικά παιδιά βρίσκουν ευχάριστη ένασρόληση να καταστέφουν τα μικρά αυτά κομψοτεχνήματα και να ρίχνουν τη λύπη και τη δυστυχία εκεί όπου ο Θεός ο ίδιος χάρισε την ειρήνη και τη χαρά.

Αχ! άνόητα, άπερίσκεπτα παιδιά, αν ξέρατε πόσο βαθιά πληγώνετε τις δυστυχισμένες μητέρες μ' αυτό το βάρβαρο φέρεσι-

μό σας, δεν θα είσατε τόσο ακληρόκαρδα για να ξεφωλιόζε-τε τα χαριτωμένα αυτά πλασματάκια.

'Αφήσαμε ύστερα το δένδρο με τη φωλίτσα του και εξακολούθησαμε τὸν δρόμο μας. Σε λίγη ώρα φθάσαμε στο μέρος που είχαμε ορίσει για την εκδρομή. 'Όσο και αν θελήσω δεν θα μπορούσα ποτέ να περιγράψω την όμορφη του.

Καθήσαμε σε μία ρεματιά όλη ή παρέα και με ευθυμία και όρεξη αφάνταστη γευμάτισαμε. Δίπλα μας τὸ γραμμόφωνο, ακούραστο πάντα έχυνε, γύρω στη γλαστή φύση ένα γλυκό ήχο παιδιόνακες ποτε ένα μεθυστικό ταγκό και ποτε ένα τρελλό εϋθυμιο φόξ. Στα πόδια μας έβρεξε ένα μικρό και χρυσταλλένιο ποταμάκι με ολοκάθαρο νερό, ένα λεπτό και δροσερό δαράκι έκανε να κυλάνε τα χάρτινα καρβάνια, που μερικά παιδιά της παρέας μας ακούμπησαν άπαλά στην επιφάνεια του νερού.

Κι' έτσι γελώντας και διασκεδάζοντας περάσαμε ένα άξεχαστο δειλινό ως που ο ήλιος χάθηκε πίσω απ' το αντικρινό βουνό, πέρνοντας μαζί του τις παιχιδιάρικες του άκτινες. 'Η νύχτα με το μαύρο πέπλο της έφτανε σιγά-σιγά να σκεπάσει όλη την πλάση. Χαρούμενοι κι' ευχαριστημένοι πήραμε πάλι τον δρόμο για την πόλη.

Κρυσταλλένια Βενσούλα

ΤΗΝ ΩΡΑ ΠΟΥ ΠΕΦΤΕΙ Ο ΗΛΙΟΣ

Συλλογίζομαι, συλλογίζομαι το φθινόπωρο. Είναι άραγε πὸ ευχάριστο απ' την άνοιξη; 'Ενα φθινοπωρινό δειλί μου έρχεται στο νου: Είχαμε πει να τὸ περάσουμε κάτω στο ποτάμι που περνούσε ανάμεσ' απ' τ' άμπέλια.

Μαευντήκαμε ένα σφοδρό ξαδέρφες και ξαδέφια. Τί ώραία που περάσαμε. 'Αργά γυρίσαμε στο χωριό συντροφόμενοι απ' τὸ γλυκό φως του φεγγαριού.

'Ενας χρόνος έχει διαβεί από τότε. 'Όλοι έχουμε σκορπίσει, όλα έχουν αλλάξει, και μία ξαδέσφη, ή πὸ άγαπημένη μου, δεν είναι στη γή. Θυμάμαι μὸς έλεγε τα όνειρά της. Θά τέλειωνε κείνη τη χρονιά τὸ Γυμνάσιο της έπαρχίας, και τὸν άλλο χειμώνα θαρχόταν στην 'Αθήνα φοιτήτρια.

Κι' ήταν ή χαρά της μεγάλη, κι' ήταν τὰ όνειρά της πολλά, μα ο θάνατος της τὰ σκόρπισε όλα.

Χρόνος έχει περάσει από τότε κι' ή βραδυά ή άποψινή ιοιάζει πολύ μ' εκείνη που γυρίζαμε απ' τὸν ποταμό.

'Ενας κύκλος άπαλά χρωματισμένος με γλυκά χρώματα, είναι γύρω απ' τὸ φεγγάρι, και μὸς φαίνεται πὸς μέσ' απ' αὐτὸν βλέπω την άγαπημένη μου ξαδέσφη.

Πέες μου, πέες μου, φτωχή μου

ψυχή, είσαι καλύτερα παρὰ στη γή;

Μήπως άναστήθηκαν κει πάνω άλλα όνειρά σου;

Αὐτὸ δάκρυα ανεβαίνουν ν' άρ-γοκυλήσουν στα μάτιά μου, ενώ συλλογίζομαι, τί νά γυρεύουν οί θλιβερές σκέψεις μέσα στις τόσο γαλήνιες νυχτιές όπου πλανιέται ή ψυχή μου;

Δώρα 'Ανθη

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

'Ο μικρός Τοτός ψηλώνει στις μύτες των ποδιών του και χαϊδεύει τη μύτη του άλόγου.

— Δεν φοβάσαι μὴ σε κλωστή-ση; τὸ λέει κάποιος που τὸν βλέπει.

Κι' ο Τοτός:

— Μὰ τὸ άλογο δεν κλωτᾷ... με τη μύτη!

(Μετάφραση)

Λυσοχαρτο

'Ο Κωστανής γράφει σ' ένα φίλο του και τελειώνει τὸ γράμμα του έτσι:

«Όταν λάβης τὸ γράμμα μου, δεν φαντάζομαι να είσαι ακόμα θυμωμένος μαζί μου. Μ' αν τυχόν δεν τὸ λάβης, σε παρακαλῶ να με ειδοποιήσης άμέσως!»

Ναπολεόνη

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθήναι, 42 ὁδὸς Εὐριπίδου, τὴν 27 'Ιουλίου 1930

PENTE τάγωνίσματα τὸν Πεντά-θλου και τέσσερις 'Εκτακτοί Διαγωνισμοί, τὸ όλον ένένα. 'Εχετε δουλειά για τὸ καλοκαίρι, και για τὸ φθινόπωρο ακόμα. Γιατί ή προθεσμία όλων αὐτῶν είναι ὡς τὸ τέλος 'Οκτωβρίου. Και σὰς έδωσα ξεπληττες τέσσερις δάκρυους μή-νες, πρώτο για να μὴ μὸς ζητή-σετε παράταση (δ, δεν θα δώσω καμμία και να τὸ ξέρετε!) και δεύτερο για να μὴ μὸς έρεστε να έργα-σθῆτε με τὴν ἡσυχία σας. Σε τό-σο και σε τέτοιον καιρό, μὸς φαί-νεται, κι' ή έμπνευση, για τὸς Διαγωνισμούς και τ' 'Αγωνίσματα που χρειάζεται, μπορεί να σὰς έλ-θῃ, κι' ή έκτέλεση να γίνη προσε-κτικά, ὡπως πρέπει. 'Οχι βιαστικά πράγματα και... κακογραμμένα.

'Εχετε καιρό ακόμα και για μία ώραία, περιποιημένη αντιγραφή των άπαντησέν σας, που πολύ θα μελ-δολύνῃ. Μὸς έρχεται μάλιστα ή ιδέα να κάμω ακόμα έναν 'Εκτα-κτο Μικρό Διαγωνισμό—Διαγωνισμό Καλῆς Γραφῆς ή Καλλιγραφίας. Με τις ίδιες π. χ. άπαντήσεις στ' 'Α-γωνίσματα τὸν Πεντάθλου. Νά βρα-βευθῶν χωριστά οί πιο καθαρά, τα-κτικά κι' ώραία γραμμένες. Τί λέτε; 'Η Κόρη των 'Αθηνῶν, από τὸ Μάη, μένει σ' ένα βουνό 1400 μέ-τρα ψηλό, στην καρδιά της 'Αρ-καδίας. Τόνειρό της ήταν πάντα να μείνῃ στην εξοχή μίαν άνοιξη. Και φέτος, κατά τὴν ά, μπόρεσε να τὸ πραγματοποιήσῃ. 'Α, τί ώραία γράμμα που μὸς γράφει από κει-πάνω!.. 'Αλλά γιατί λέει πὸς ή ευχαρίστηση που αισθάνεται όταν

μὸς γράφῃ — μὴ ευχαρίστηση που τη μεταδίδει τόσο καλά και σε μέ-να—πληροῖται να τελειώσῃ;... Δεν υπάρχει λόγος. 'Αλλες, πολλὸς πὸς μεγάλες από τὴν Κόρη των 'Αθηνῶν, εξακολούθησαν κι' εξα-κολουθοῦν να μὸς γράφουν. — Τε-τράδια της έστειλα.

Βεβαίότατα, Οὐδάνιο Τόξο, που αὐτὸς είναι ο κύριος σκοπὸς της 'Αλληλογραφίας: να συνειθίξῃ τὸ παιδί να εκφράζεται γραπτῶς. Οὐ-τε είναι ανάγκη να τὸν ξέρῃ, να τὸν επιδιώκῃ συνειδητά, για να γί-νεται. Τὸ φτάνει ή ευχαρίστηση που αισθάνεται όταν γράφῃ στην ά-γαπημένη του Διάπλασι και παίρ-νῃ απ' αὐτήν μίαν μικρή ή μεγάλη άπάντηση. Μήπως κι' ο σκοπὸς τὸν περιπάτου, της γυμναστικής, τὸς χορὸς ακόμα, δεν είναι τὸ δυ-νάμωμα κι' ή βγεία τὸς σώματος; 'Αλλά ποίος περπατεῖ, γυμνάζεται ή χορεύει μ' αὐτὸ τὸ σκοπό; 'Ολ-αὐτὰ τὰ κάνει πρωτίτως για τὴν ευχαρίστηση που τὸς προσέχουν. Για τὸ άλλο που με ρωτᾷ, είσαι βέβαιος πὸς δεν τὸ λέει ο 'Οδη-γός; Ψάξε καλύτερα...

Νά κι' ή Τζέινά που έχει μανία με τις λύσεις. Δεν άφῃσε τριμηνία που να μὴ λάβῃ μέρος στο Διαγω-νισμό των Δύσεων, από τότε που μπήκε στην κίνηση. (της έστειλα τὸ χαρτί που παρήγγειλε.) Φαντα-σθῆτε λοιπὸν πόσα ιστορικά, γεω-γραφικά, μυθολογικά και καθέξῃς, έχει μάθει από τις 'Ασκήσεις που λύνει. 'Αλλά κι' αὐτή μ' αὐτὸ τὸ σκοπὸ τὸ κάνει; 'Οχι βέβαια. Τὸ κάνει για νάχῃ τὴ μεγάλη ευχα-ρίστηση να λύνῃ. —'Α, με τί καρά-ρι μὸς περιγράφει ή ίδια τὸ λυμέν-της πατρίδας της γεμάτο από φορ-τηγὰ βαπόρια ντόπια! 'Β, βέβαια, οί πατριῶτες της είναι μεγάλοι θα-λασσοῦν. Δεν τὸ ξέρω ὡς πὸς εἶ-ναι πατριῶτες της κι' ο Μαντόφ, που ή βραβευμένη ζωγραφία του της άρεσε τόσο...

Μπράβο στο Λυσοχαρτο! 'Από τὴν τάξη του — Β' έταξῆς. Γυμνα-σίου — βγήκε πρώτος με άριστα σχεδόν άκέραιο. 'Ο ίδιος μὸς ση-μειώνει μερικά λάθη στις 'Ασκή-σεις που μὸς διέφυγαν. Για τὸν τονισμό της 382 και για τὸ «'Αρχή» τὸς 280ς φυλλάδιου, αντί «Συνέ-χεια», τὰ είπαμε. Μένει να διορ-θῇ ο τίτλος της 346 που είναι 'Ελλιποσύμφωνο κι' ὅχι Φωνηεν-τόλιπο, και να αβυθῇ από τις λύ-σεις τὸς 280ς φύλλου της 204 'Α-σκήσεως, που ή θέση της — ὡς ε-ξαναμπήκε κιόλα — είναι σὸς 290 φύλλο. 'Αλλά και της Κυρά-Μάρ-θας της ξέφυγῃ ένα λάθος: Στὸ 290 φύλλο, έχει που λέει πὸς ε-φυγε ο 'Αλούπης άφιόντας μόνο τὸν Κατεργαράκο, θέλει τὸν Κοκ-κινέλη... Βλέπετε ὡς πὸς τὰ προσέχει όλα, και τὰ παραμυρ-τερα, τὸ Λυσοχαρτο; Μά κι' αὐ-τὸ είναι ο πρώτος στην τάξη του!

Η 'Ιθάκη ήλθε μίαν μέρα στο γραφεῖο μου νάναυνώσῃ τὴ συνδρο-μή της. Και μὸς γράφει: «Δεν μπο-ρεῖς να φαντασθῇς τὴ συγκίνηση που δοκίμασα. Μὸς φάνηκε πὸς αντίκρισα ζωντανή τὴ χαρὰ που μὸς δίνεις κάθε Δευτέρα με τὸ φυλλάδιό σου!» Γυρίζοντας σπίτι

Πὼς θὰ περάσετε πὸς ευχάριστα τὸ καλοκαίρι σας;

Εἶναι άπλουστατό: Θα προμηθευθῆτε ὅσους πε-ρισσότερους μπορεῖτε

ΤΟΜΟΥΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ",

και θὰ τὸς πάρετε μαζί σας στὸ ταξίδι, στην εξοχή, όπου θὰ πάτε, — αλλά κι' όπου θὰ μέινετε, — για να περάσετε τις Διακοπές.

Κι' ένας μόνος Τόμος της Β' Περιόδου άρ-κει, με τις 400 του σελίδες, με τὰ τρία ή τέσσερα μυθι-στορήματα του και με τὰ τόσα άλλα που περιέχει. 'Αν πάρετε μάλιστα τὸν Τόμο τὸς 1929, που έχει 600 σελίδες και 8 μυθιστορήματα, τί άλλο θέλετε;

Τιμοκατάλογος δημοσιεύεται στὰ φυλλάδια συχνά. Συμβουλευθῆτε τον και κάμετε εγκαίρως τὴν προμήθειά σας, αν θέλετε να περάσετε

ΤΟ ΠΙΟ ΕΥΧΑΡΙΣΤΟ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ!

Μ. Μυστικῶν με Διαπλασοποῦλες, νομίζω ότι αν δημοσιεύσῃς μίαν σχε-τική 'Αγγελία, θὰ βρῇς πολλές πρό-θυμες.

Κι' ὡμως, Ζουλέικα, τὸ γράμμα σου ήταν πὸς ὥρατο κι' απ' ὅσο θὰ τὸ θέλες για να με άποζημιώσῃ. Πὸς πὸς πὸς μάποζήμiosis με τὸ παραπάνω. Καίρω πολύ για τις προσδους σου στὸ χορὸ και τὴ με-τάδασή σου στην 'Αμερική, όπου θὰ δώσῃς χορευτικό ρεσιτάλ. Σὸς εὔχομαι τὴ δόξα της Δούγκαν. Μὴ με ξεχνᾷς, καλή μου κόρη.

Σε μένα χρωστᾷ τὰ βράδια της στὸ σχολείο ή Κυρά-Φροσύνη. Διαβάζοντας πάντα με προσοχή τις συμβουλές που δίνω πότε στὸ ένα μου παιδί και πότε στὸ άλλο, — γιατί κάθε άπάντησή μου σε άλλον τὴ διαβάξῃ με τὴν ίδια προσοχή σὰ νάπευθύνονταν σ' αὐτή τὴν ἰ-δία, — μπόρεσε να γίνη τόσο επιμε-λής και τόσο πιστὴ στὰ σχολικά της καθήκοντα. Αὐτὰ μὸς γράφει στὸ σημερινό της ὥρατο γράμμα.

Και τὸ δικό σου γράμμα, 'Αγο-ροκόριτσο, μὸς άρεσε πολύ. Τί να σοῦ άπαντήσω ὡμως, ἀφὸς φο-βάσαι μὴ σε άνακαλύψουν; Θὰ σε συγχάρω μόνο πὸς πέρασες στην άλλη τάξη με λίαν καλῶς.

Νά κι' ή 'Ασπρη 'Αραπίτσα, που ἀφὸς τελείωσε τὸ Παρθενάγω-γετο μ' έναν άρκετὰ καλὸ βαθμό, βρίσκται τώρα ξέννοιαστη στην ε-ξοχή, στὰ πεῖνα, στὸν καθαρό-αέρα... 'Από κει μὸς γράφει ένα ὥρατο γράμμα, που θὰ ήταν ὡς ὁραιοτερο αν ήταν γραμμένο λιγώ-τερα βιαστικά και με κάπως πὸς εοδάνγνωστο γράψιμο. Τέτοιο πε-ριμένω τὸ ερχόμενο...

Εὔγε της Κρεολῆς! 'Εδειξε τὰ φυλλάδια μου σ' ὅλες της τις φί-λες από 16 χρονῶν κι' άπάνω, τις έπεισε πὸς τὸ περιοδικό μου δεν είναι για «μωρά» ὡς ἐνόμιζαν, και τις έκαμε να της υποσχεθῶν πὸς θὰ γίνουν κι' αὐτὲς συνδρομη-τριες. Τὸ βιβλίο που θέλει, — 'Στι-χουργική» Βουτιερῆδου, έκδοσης Κολ-λάρου, — δεν τὸ έχω στὸ γραφεῖο μου, μπορεί ὡμως να μὸς στείλῃ

και πολύ καλά κάνεις που ακολου-θεῖς αὐτὴ τὴ συμβουλή. Πὸς σοῦ φάνηκαν οί διαγωνισμοί που έπερί-μενες; Ναι, να μὸς στείλῃς αὐτὸ που γράφεις για τὴ Σελίδα. 'Όσο για κείνο που με ρωτᾷς, τί να σοῦ πῶ! Δεν είναι φύσει άδύνατο να γί-νῃ και στις 'Εγκρίσεις Ψευδωνύμων κανένα τυπογραφικό λάθος, κι' αντί α (π. χ.) να τυπωθῇ κ. Προσέχω ὡς πὰρα πολύ, κι' ὡς τώρα μόνο μίαν φορά έγινε τέτοιο λάθος, που τὸ διορθῶσα άμέσως.

Ευχαριστῶ πολύ για τὰ καλά λό-για, 'Υμνε τῆς Δευτεριάς. Για τὴν βγεία μου — «δηλαδή τὴν κυκλοφο-ρία μου» — που ρωτᾷς, μάθε ότι πηγαίνει λαμπρά... Τὸ κομμάτι σου, για τὴ Σελίδα θὰ τὸ διαβάσω με τὴ σειρά του. Τις 'Ασκήσεις ὡς ἀδι-κα μὸς τις έστειλες και πρέπει να διαβάσῃς τὸν 'Οδηγό.

Φαντάζομαι, Κρυσταλλένια Βεν-σούλα, τί ώραία που θὰ περνᾷς τώρα στην 'Ανδρο, όπου ξαναέρη-κας τόσες ξαδέλφες και φίλες, και κάνετε μπάνια, περπάτο στην πλα-τεία, ακοῦτε μουσική, πᾶτε στὸν Κινηματογράφο, και σε λίγο θάρ-χισουν κι' οί χοροί!... Πάλι καλά που δεν με ξεχνᾷς, οὔτε μένα, οὔτε τὰ Διαπλασοποῦλες με τὰ ὅποια αλ-ληλογραφεῖς. Θὰ πῶ στὴ Διάνα πὸς βρήκες πολύ ὁμορφο κι' έξυ-πνο τὸ «Μαγεμένο Βασίλειο». Και τὸ δικό σου, εἰδες, ενεκρίθη.

Με μεγάλη ευχαρίστηση, Μικρὲ Δικαστή, διαβάσα τὸ πρώτο γράμ-μα σου. Βέβαια ήταν καλὸς πιά ἀφὸς έγινες δέκα ετών. 'Ο ἀδελφός σου μὸς έστειλε τις λύσεις σου. 'Ελ-πίζω να μὸς γράψῃς και σὺ συχνά σαν κι' αὐτόν.

Τὰ παρήσημα, 'Αστραπόδροντο, καταργήθηκαν. Γι' αὐτὸ στην Τρια-κονταετηρίδα μου μὸς έδωσαν τὸν 'Αργυρὸ Σταυρὸ, αλλά στην Πεντη-κονταετηρίδα μου δεν μὸς έδωσαν οὔτε τὸ Χρυσό, «ένθὸς μὸς άξιζε ο Διαμαντένιος»...

'Όσο για να με υποστηρίξουν, βέβαια ο πατριῶ-της σου 'Υπουργὸς της Παιδείας, που άγαπᾷ τὰ καλά — κι' έκαμε τόσα — θὰ εἶχε ὅλη τὴ διαθεση. 'Αλλά ποίος να τὸς πῇ; Οί άλ-λοι πηγαίνουν μόνοι τους και κατα-φέρουν τὸς 'Υπουργὸς να συσταί-νουν τὰ περιοδικά τους. 'Εγὼ, σὰς τὸ είπα και άλλοτε, οὐτ' εὔκαιρὸ οὔτε καταδέχομαι.

Εἶσαι πολύ διοικηλογημένη, 'Α-νεκρόνῃ τὸν Βουνοῦ, ἀφὸς έπαίρ-νεις τόσα μαθήματα. 'Αλλά μὴ νο-μίζῃς ότι τὸ λιγώτερο σπουδαίο και χρῆσιμο είναι τὴς οἰκογενικής και τῆς μαγειρικῆς που σοῦ εἶνε ή κα-λή σου μαμμὰ. 'Ελα, τώρα που ή-συχασες λίγο, γράφε μου και μὴν κλαῖς, οί λύσεις σου έγιναν δεκτές.

'Ωραίες 'Επιστολὰς μὸς έστει-λαν αὐτὴν τὴν έβδομὰδα κι' οί εἴξῃ: Μάγισσα, Λυσοχαρτο, 'Ιδωον, Σμελλὸς Χορσανθος, Μύρον της 'Ανδρου, 'Ανεμοστρόβιλος, Φι-λόσοφ, Νάρκισσος, Ακούρδοστο Πολόι, Μεγάλη 'Ελλάς, Ναδία, Πιθία, Βασίλισσα τὸς 'Ιονίου, Παγαρνένιος, Καπετὰν Τζα-βέλλας, 'Αρχοντας τὸς Κόσμου και Πάνθεια 'Αβραάμου. — Θὰ τὸς άπαντήσω, με τὸ καλὸ, στὸ ερχόμενο.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δεν εγκρίνεται, ούτε ανανεώνεται, αν δεν συνοδεύεται από το δικαίωμα, δρ. 10. — Τα εγκρινόμενα ή ανανεούμενα ισχύουν ως την 30 Νοεμβρίου 1930. Όσα συνοδεύονται από Α. Ανήκουν σε άγρια και όλα από Κ, σε κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: Σπύρος του Ρήγα, Α. (ΚΝ). Έλληνικός Ύμνος, κ. (ΑΝ). Ένδοξο Έλ-ληνόπουλο, κ. (ΡΝ). Ναδία, κ. (Γ). Εύβοϊκό Ακρογιάλι, κ. (ΤΦ). Μπίλυ Ντόβ, κ. (ΦΠ).

Η Διαπλάσις ασπάζεται τους φίλους της: **Ίω. Π. Μαλακούτη** (έλαβα, εύχαριστώ, έχει καλώς) **Βασίλειον Μακεδόνα** (έξετέλεσα τις παραγγέλεις σου) εύχαριστώ πολύ για το ξεσπάσμα και σε συχαίρω για τη «δικηγόρικη δεινότητα»... **Ηλ. Α. Κρίσην** (χαίρω πάρα πολύ) σου έστειλα τα φυλλάδια στη διεύθυνση που μου έδωσες: «αι, να πάρης και ψευδώνυμο» **Τρικαλιτών** (ή «Μαγική Εικόνα») δεν είν' επιτυχημένη λύεται με την πρώτη επιτυχία: όσο για την «ιστορία χωρίς λόγια», καλά είναι ζωγραφισμένη, αλλά μου φαίνεται άφισικη: ο κροκόδειλος, στο φυσικό, θα κατάπινε το άραπάκι, πριν προφτάσει να τραβηχθί για να ιδί το άνοιχτο στόμα) **Μίμν. Αύγερινόν** (τόμον έστειλα) χωρίς ψευδώνυμο δεν επιτρέπεται να στείλῃ κανείς γὰρ τη Σελίδα: έπειτα τα κομμάτια πρέπει να είναι πρωτότυπα, ενφ και μόνο από τόν τρόπο που είναι γραμμένο, φαίνεται ότι το ποίημα αυτό δεν είναι δικό σου: η κών λάθος;) **Μικράν Άμαζόνα** (έστειλα 5 τετράδια) συχαρήτηρια για το άριστο και το βραβεύο στην έκθεση ιδεών) μπράβο, παιδί μου, κι εις άνωτέρα!) **Ρογήρον** (έλαβα) εύχαριστώ: τί ώρα τα πράγματα είδες και διάβασες αυτόν τόν καιρό!) **Άγριοκάτσινο** (ας έγινες καλά και δεν πειράζει που δεν πήρες άριστα) καλό είναι και το πάνυ καλώς που πήρες: εύχαριστώ για όσα γράφεις... πρόσ το παρόν) **Άγγελικὴν Γλυνοῦ** (δεν άμφιβάλλω για την άγάπη σου: τη μαρτυροῦν άλλως τὰ άριστεύματα σου και στο σχολείο και στο φάετο) κι είσαι μόνο 9 1/2 χρονῶν) μπράβο, από το γράμμα σου θά σ' έπαιρνα για πολύ μεγάλη: έστειλα τα φυλλάδια που ζήτησες) **Βαθυάλαμν** (καλό ταξίδι) έστειλα: περιμένω το γράμμα με τις έντυπώσεις σου: κι' εγώ, βλέπεις, βιαστικά-βιαστικά... **Βενετσιάναν** (σε συχαίρω για το μέταλλο της έπιμελείας και καλῆς διαγωγῆς) το ποίημά σου θά το διαβάσω με τη σειρά του. Παιδ. Πνεύματα μπορείς να μου στείλῃς άμέσως: Ασχῆσεις όμως δεν είναι τώρα δεκτές) **Αταβύριον** (χαίρω πολύ) αυτό, είδες, σου ένέκρινα) γράφε μου) **Δόν Ζουάν** (με πολλή εύχαρίστηση διάβασα το γράμμα σου για τὰ ταξίδια σου: α, δεν σπαταλά τόν καιρό του όποιος ταξιδεύει: άπεναντίας μαθαίνει πολλά) **Εθ' άγγελον Λυγκούνην** (ήρθες πρώτος στην τάξη σου με άριστα: μπράβο, παιδί μου, μ' έτίμησες και σὺ σάν καλό Διαπλάσιόπουλο: τόμο έστειλα) **Ναΐδα** (έκαμες πολύ καλῶς: αυτό, είδες, σου ένέκρινα) και τί συμπληθητικό γραφισμάκι! γράφε μου και

στέλνε μου) **Έρεϊκήν** (χαίρω για δλ' αυτά που μου γράφεις: κι' ελπίζω να σου άρσουν πολύ ταχύνισματα του Πεντάθλου) **Έρσην Δρόσου** (το έλαβα και θά το διαβάσω: αλλά ή άφιέρωση σούσθηκε από τώρα: άδύνατο να κάμω έκείρεση, κι' είπα προχθές το γιατί) **Σγουρόμαλλην** (αὐτὰ θά τὰ πούμε στο έρχόμενο, γιατί σήμερα δεν μου έμεινε τόπος) **Χρυσούλαν Ι. Ζόγια** (εύχαριστώ για τὰ καλὰ λόγια) σου έστειλα τόν τόμο) **Γλυκειάν Σαμιωτοπούλαν** (σου έστειλα 10 τετράδια: προηγούμενο γράμμα σου δεν έλαβα) **Γόρδιον Δεσμόν** (στο έρχόμενο, έπειδή γι' αυτό το ζήτημα μου γράφουν κι' άλλοι και θάπαντήσω σ' όλους μαζί) **Γενναίον Φοβηταίωρην** (χαίρω πάρα πολύ: αυτό το ψευδώνυμο, είδες, σου ένέκρινα) έστειλα) **Πνοή Ζεφύρου** (έλαβα το κομμάτι σου και θά το διαβάσω με τη σειρά του: άλλη φορὸ όμως να μου το γράφῃς χωριστά, όχι στο ίδιο φύλλο χαρτιού με το γράμμα) **Σέννοιαστον Απάχην** (πολύ εύχαριστος δ. κ. Ε. θά σε δεχθί και θά σου πῇ για δλ' αυτά που θέλεις) **Τάκην Τσιόμην** (έλαβα, εύχαριστώ) **Υιόν Γ. Χατζητόλιου** (εύχαριστώ πολύ για την άγάπη σου, που θά με διαδώσει κιόλα) **Χιονολούλουδο, Μυστηριώδη Προσωπιδιοφόρον** κτλ. κτλ. **Χρυσοθήραν, Άθηνάϊδα Καρακάλο, Βιργιλίαν Γ. Κοκκίνο, Τηλέμαχον Ν. Καμπάλιον, Χλ. Δουλιούδι, Αικατερίνην Σαββανή, Έννὸν** (έστειλα).

Εις όσα έπιστολάς έλαβα μετά την 28 Ιουλίου, θ' άπαντήσω στο έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ του 250ου Διαγωνισμού. Γου φυλλάδιου τούτου αὐλῆσεις είναι δι' εἰς μέχρι της 2 Ὀκτωβρίου.

497. Δεξιόγραφος

Ένα λουλούδι πρώτα παίρνω,
Από τὸ ίδιο ύστερα πολλά,
Και σε μιὰ χώρα φάρα σὰς
[φέρνω
Στὴ Μικρασία, δική μας μιὰ
[φορά.

Βαλάντσια

498. Στοιχειόγραφος

Εἶναι φόβος νὰ σὲ πιάσῃ,
Σάν δὲν ἔχεις τί νὰ κάνῃς...
Ἀλλὰ θὲς νὰ σοῦ περάσῃ;
Πρόσθεσέ του ἕνα κεφάλι,
Καὶ στὴν πόλιν ἐνὸς νηιοῦ
Θὰ βρεθῇς τὴν πόλιν μεγάλην.
Κόρη τῶν Ἀθηνῶν

499. Μεταγραμματισμός

Παστρονέις φροῦτο, τὸ πετάς,
Μ' ἄλλῃ αὐτὸ παίρνει κεφαλὴ,
Καὶ κάτι στεργυγλὸ κοιτᾷ
Ποῦ σφίγγει κάποτε πολύ.

Μικρομέγαλη

500. Ἀναγραμματισμός

Τῆς λείπει κάποια αἰσθησις...
Μ' ἂν ἀναγραμματιστῇς,
Ζῶο γνωστὸ, ἀμύβιβιο,
Θὰ ιδῇς καὶ θάπορῃς.

Ἀφροδίτη τῆς Μήλου

501. Κυβόλεξον

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

- 1.—Εἶμαι παιδί τῆς θάλασσης
Ἀλλ' ἄστατο πολὺ...
- 2.—Εἶμαι κι' ἐγὼ στὴ θάλασσα
Ἀλλὰ καὶ στὴν ξηρὰ.
- 3.—Τὴν ἄδεια μου, ἡ δύστυχη,
Χτυποῦ τὴν κεφαλὴ.
- 4.—Κι' ἐγὼ εἶμαι κατὰμαυρος
Μὲ μάτια φλογερά.
(Ὅριζοντίως καὶ καθέτως τὰ
ἴδια.)

Ἀγνωστη

502. Ἀστὴρ

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

Ὅριζοντίως, ἀκόλουθος τοῦ
Διονύσου) καθέτως, βασιλεὺς τῆς
Κορίνθου τιμωρηθεὶς ὑπὸ τῶν
θεῶν) διαγωνίως, γυμναστικὸν
ὄργανον καὶ μέρος τῶν ἀρχαίων
Ἀθηνῶν.

Πολύφημος

503. Κρυπτογραφικόν

12345617=Αὐτοκρατορὸν Ρώμης
267717=Φυτόν
3426317=Ἱστορικὸς
4734217=Θαλασσινόν
54317=Θάμνος
62367=Ζῶον
745547=Ἅγιος

Ἀγγελος Νίκης

504-508. Μαγικὸν Γράμμα

Τὴ ἀνταλλαγὴ ἐνὸς γράμματος
ἐκάστης τῶν κάτωθι λέξεων διὰ
δύο συναπτῶν συμφώνων, πάν-
τοτε τῶν αὐτῶν, νὰ σχηματισθοῦν
ἄνευ ἀναγραμματισμοῦ ἄλλα τό-
σαι λέξεις:

βαφή, ῥάπτα, ἄγος, φαίρος, πυρός.
Μοιραῖο Ἀκρογιάλι

509. Ἀριθμητικὴ διὰ λέξεων

Ὅμηρικὸς βασιλεὺς—ἄυλον ἀ-
συναίρετον=κερασφόρον ζῶον+
(Πόλις) τῆς Ἰταλίας—μουσικὸς
(φθόγγος)= τὸ ἀσκούμενον ὑπὸ
τῆς τυραννίας + (ἐπιθετον—ἀ-
κανθόδης θάμνος)=ἀριθμητικὸν
ἐπίρρημα.

Ἀθροισμα ὑπολοίπων: Περι-
φημος Ἀθηναῖος, φίλος τοῦ Σω-
κράτους.

Περιπλεκός

510. Διπλὴ Ἀκροστιχίς

Τὰ μὲν ἀρχικὰ τῶν κάτωθι
ζητουμένων λέξεων, αἱ ὁποῖαι ἔ-
χουν ὅλαι ἀπὸ ὀκτὼ γράμματα,
ἀποτελοῦν μυθικὸν δν, εἰδὸς Τι-
τάνος ἢ Γίγαντος: τὰ δὲ τρίτα
γράμματα πόλιν τῆς Παλαιστί-
νης:

1, Προδότης 2, Στρατηγὸς τῶν
Λακεδαιμονίων 3, Πόλις τῆς Ἑλ-
λάδος 4, Κύκλος τῆς ὑδρογείου
σφαίρας 5, Μῆτηρ μεγάλου βα-
σιλέως κατακτητοῦ 6, Πολίχνη
τῆς Πελοποννήσου 7, Ἀρχαῖον
ἐνδμια, ὑποκοριστικόν 8, Ἀ-
στρονομικὸν φαινόμενον 9, Ἡ-
λιοστάσιον 10, Μέγας φλαμαν-
δὸς ζωγράφος.

Λυσάχαρτο

511. Γρίφος

δε ο
δε ο ο ο μεθ' ο
αμ γ' πολῶ
δε ο ο κάρρο
δε ο ναι, ε
Ἐθνικὴ Πίστις

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκησ. τοῦ φύλ. 20

279. Φυσικὴ (φῖ, συκῇ).—280. Πλύσις—λύσις.—281. Ἀχρεῖς-ἀ-
ρεῖς.—282. Γάλλος-λαγός.—283.
Σ Ι Σ Ν 284. ΕΥΡΩΠΗ (ὕ-
Ι Σ Ω πέρ, ὀσέω, ὠπῇ,
ΠΑΜ πῶρ, Ἡρώ.)—285. ΤΟΜΥΡΙΣ Σὺν Ἀθηνᾶ καὶ χεῖ-
ΡΡΑ ra κείνει (Ἡ ἀνά-
Τ Ο Ο ρα κείνει (Ἡ ἀνά-
Σ Ω Σ γνωσις ἐκ τῶν κά-
τω δεξιᾷ βουστροφιδόν).—286. ΟΒΙΔΙΟΣ-ΟΡΑΤΙΟΣ (Ὅρει-
νός, Βραδινός, Ἰζάνος, Δυστυ-
χῆς, Ἰππεῖς, Οἰκονόμος, Συνε-
τόΣ).—287. Ἐργον οὐδὲν ὄνει-
δος.—288. Ἡ Κῶς εἶναι νῆσος.
(εἴκοσι ντ. ἐν εἰς ὅς).—289. Les
coins (coins) et les murs
(murs).—290. J'ai grand ap-
petit (G grand a petit.)

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διὰ 1 ἔως 10 τὸ πολὺ λέξεις με ἅπλᾳ
στοιχείᾳ δρ. 6, τὸ ἐλάχιστον τίμημα. Πέ-
ραν τῶν 10 λέξεων 60 λεπτά ἡ λέξις
με πᾶσα δὲ στοιχεῖα λεπτά 70 και με
κεφαλᾶια δρ. 1. Ὅ χωριστὸς στίχος δρ. 3.
Οἱ μὴ συνδρομηταὶ πληρώνουν τὰ διπλά.
Ἡ προληρωμὴ εἶναι ἀπαραίτητη.

| Α' — 652 |

«ΕΥΘΥΜΟΙ ΝΕΟΙ»

ποτελέσματα Α' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ: Ἀ-
παντήσεις 7. Βραβεῖα 2, 1ον) Παῦλος
Ντόρης, 2ον) Σικωνίως.

| Α' — 653 |

Διαπλάσιόπουλα—ες, πιστεύω πὺς δὲν θά
ἀρνηθῇ ἕνα τετραδιάκι καὶ γράμμα
στὴν Δίον: Ἀνδία Ἑλλήν Σάπια, (διὰ τὴν
Ναδία), ὁδὸς Φειδίου, Λάρισα.

Ναδία

| Α' — 654 |

Γερδία Δεσμὴ, μόλις τώρα μαθὼν τὴν
ἀνακάλυψίν σου, σὲ συχαίρω. Φαί-
νεαι ὅτι εἶσαι ἔξυπνον παιδί. Δὲν λέγονται ὁ-
μῶς Μανουσάκης.

Ναπολέων

| Α' — 655 |

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ ΑΛΙΑΝΤΑΣ

Διοῖ Διγωνισμοὺς ποιητικῆς. Θέμα
οἰδιόποτε. Συμμετοχὴ δωρεάν. Βραβεῖα 2.
Προθεσμία 20ήμερος Ποιητὲς ποιήτριες,
περιμένω.

2ο) Διγωνισμὸς Ζωγραφικῆς. Θέ-
μα οἰδιόποτε. Προτιμῶνται τὰ γελοιο-
γραφικὰ εἰκότα. Συμμετοχὴ δωρεάν. Βρα-
βεῖα 2 Προθεσμία 20ήμερος. Ζωγράφοι
ἐμπροσθ' Δίσις: Ἀνδία Α. Καρακάλου, Οἰ-
κία Ἀποστόλη Στάση, ὁδὸς Ἀγίας Παρα-
σκευῆς, Χαλάνδρι.

Αλιάντα

| Α' — 656 |

Επιθυμῶντας νὰ γνωρισθῶ προσωπικᾶ
με τὰ μεγάλα Διαπλάσιόπουλα (καὶ ἐς)
τῆς Κωνσταντίας, προτείνω συνέντευξιν στὶς
20 Ἀυγούστου 1930 στὸν Κηπο τοῦ Ταί-
μιου, ὥρα 10-12 π.μ. Διακριτικὸν σημεῖον:
ἀσπρὴ κορδέλλα στὴ μπουκουνιέρα ἢ κον-
κάρδα.

Κλοκλὸς=Κλ. ν.κ. Σαυ. πούλου!

Κάποιος

| Α' — 657 |

ΕΝΩΣΙΣ ΕΛΛΗΝΟΠΟΥΛΩΝ

Καδυστερήσαντα ἀποτελέσματα Δ'
Διγωνισμοῦ: Βραβεῖα: α') Γαρζάν
(Σέρραι). β') 1. Σακελλαρίδης (Ἀθῆναι).
Ἀπαντήσεις 6.

Ε' ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

«Ἀγράφον Κινηματογρ. Ἀστερων»
!!! ΔΡΑΜΑ 115 ΔΡΑΚΜΩΝ !!!
Συμμετοχὴ δραχμὰς 2 μόνον! Προθε-
σμία 10 Σεπτεμβρίου. Βραβεῖα 10. 1) Κον-
δογράφος Βαβὰ (30 δρ.). 2) Μολυβδο-
κόνοβον (15 δρ.). 3) Παιδικὸ Θέατρο
(15 δρ.). Μπερτοδούλου Πανουργιά (10 δρ.).
5 6 7-8. Πολύτιμες σειρὲς γραμματοσήμαν
(30 δρ.). 9. 10. Βιβλιοθήκη (15 δρ.).
Δίσις: Ἐνὸσιν Ἑλληνοπούλων, Ζαλά-
χα 19, Ἐσθῆν.

ΜΗ ΛΗΘΕΜΟΝΕΙΤΕ πὺς κάθε παραγ-
γελία σας, γιὰ νὰ ἐκτελεῖται ἀμέσως,
πρέπει νὰ συνοδεύεται καὶ με μιὰ τυπωμέ-
νη ταῖνια, ἀπ' αὐτὲς με τίς ὁποῖες σὰς στέλ-
νεται τὸ φύλλο κάθε ἐβδομάδα